"Интергаз Орталық Азия" акционерлік қоғамының "Шымкент" магистральдық газ құбырлары басқармасы филиалының "Ақбұлақ" желілік өндірістік басқармасы үшін шығарындылардың рұқсат етілген нормативтерінің жобасын 2025-2029 жылға түзету. қалдықтарды басқару бағдарламасы, экологиялық бақылау бағдарламасы, табиғатты қорғау іс-шараларының жоспары . "Шымкент-4 "МТҚ аумағындағы газды тазарту жүйесін жаңғырту" қоршаған ортаны қорғау бөлімі; "Шымкент-4 "газ тарату станциясының терроризмге қарсы қорғау жүйесін монтаждау" қоршаған ортаны қорғау бөлімі. бойынша қоғамдық тыңдаулар хаттамасы

1. Аумағында қызмет жүзеге асырылатын немесе аумағына ықпал етілетін әкімшілік-аумақтық бірліктің (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың) немесе тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің (ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің) әкімі аппаратының жергілікті атқарушы органының атауы: «Шымкент қаласы Енбекші ауданы әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесі
2. Қоғамдық тыңдаулардың тақырыбы:
"Интергаз Орталық Азия" акционерлік қоғамының "Шымкент" магистральдық газ құбырлары басқармасы филиалының "Ақбұлақ" желілік өндірістік басқармасы үшін шығарындылардың рұқсат етілген нормативтерінің жобасын 2025-2029 жылға түзету. қалдықтарды басқару бағдарламасы, экологиялық бақылау бағдарламасы, табиғатты қорғау іс-шараларының жоспары . "Шымкент-4 "МТҚ аумағындағы газды тазарту жүйесін жаңғырту" қоршаған ортаны қорғау бөлімі; "Шымкент-4 "газ тарату станциясының терроризмге қарсы қорғау жүйесін монтаждау" қоршаған ортаны қорғау бөлімі.
(қаралатын жобалау құжаттардың толық, нақты атауы)
3. Қоғамдық тыңдауларға шығарылатын құжаттар жіберілген қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның және облыстың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың жергілікті атқарушы органының (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың) немесе тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктің (ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің) әкімі аппаратының атауы. ҚР Экология және табиғи ресурстар министрлігінің "Қоршаған ортаны қорғаудың ақпараттық-талдау орталығы" шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорны
4. Көзделіп отырған қызметтің орналасатын жері:
Шымкент қаласы, Енбекші ауданы, 42°18' солтүстік ендік 69°36' шығыс бойлық (көзделіп отырған қызмет учаскесі аумағының толық, нақты мекенжайы, географиялық координаттары)
5. Көзделіп отырған қызметтің ықтимал әсеріне қатысы бар барлық әкімшілік-аумақтық бірліктердің атауы:
Шымкент қаласы, Енбекші ауданы, 42°18' солтүстік ендік 69°36' шығыс бойлық (белгіленген көзделіп отырған қызметті жүзеге асыру нәтижесінде аумағына әсер етуі мүмкін және аумағында қоғамдық тыңдаулар өткізілетін әкімшілік-аумақтық бірліктердің тізбесі)
6. Бастамашының деректемелері және байланыс деректері:
"Интергаз Орталық Азия" АҚ "Шымкент" магистральдық газ құбырлары басқармасының құрылымдық бөлімшесі ҚР, 160005, ҚР, Шымкент қ., Қонаев к-сі, 83/1 БСН 150541009958,87018211723, a.nurzhankyzy@ica.kz, https://intergas.kz/ru/umg-shymkent/
(оның ішінде нақты атауы, заңды және нақты мекенжайы, БСН, телефондары, факстары, электрондық пошталары, сайттары)
7. Ықтимал әсерлер туралы есептерді әзірлеушілердің немесе стратегиялық экологиялық бағалау жөніндегі есептерді дайындау бойынша сырттан тартылған сарапшылардың немесе мемлекеттік экологиялық сараптама объектілерінің құжаттамасын әзірлеушілердің деректемелері мен байланыс деректері.
Заңды мекен-жайы: "Squadro Group" жауапкершілігі шектеулі серіктестігі Астана қаласы, "Алматы" ауданы, Бейімбет Майлин көшесі, 23 үй, 351 пәтер, БСН 191040031207,info@squadro.kz. https://squadro.kz/. 87083332208
(оның ішінде нақты атауы, заңды және нақты мекенжайы, БСН, телефондары, факстары, электрондық пошталары, сайттары)
8. Қоғамдық тыңдаулар өткізілетін күн, уақыт, орын (қоғамдық тыңдаулардың ашық жиналысы өткізілетін күн (күндер) және уақыт):

Өткізу күні: 21/11/2025 сағат 11: 00-де Өтетін орны; Шымкент қаласы, Еңбекші ауданы, Базарқақпа тұрғын алабы, № 20 ғимарат, Қаратөбе Мәдениет үйі. (қатысушыларды тіркеу басталатын күн, уақыт, қоғамдық тыңдаулардың басталу және аяқталу уақыты, тыңдаулар өткізілетін орынның толық және нақты мекенжайы. Қоғамдық тыңдаулар ұзартылатын жағдайда барлық күндер көрсетіледі)

9. Бастамашы жіберген сұрату хатының көшірмесі және қоғамдық тыңдауларды өткізу шарттарын келісу туралы әкімшілік-аумақтық бірліктердің жергілікті атқарушы органдары ұсынған жауап хаттың көшірмесі осы қоғамдық тыңдаулар хаттамасына қоса беріледі.

Осы Хаттамаға 1-қосымша

10. Қоғамдық тыңдауларға қатысушыларды тіркеу парағы осы қоғамдық тыңдаулар хаттамасына қоса беріледі.

Осы хаттамаға 2-қосымша

11. Қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы ақпарат қазақ және орыс тілдерінде келесі жолдармен таратылды:

1) Біріңғай экологиялық порталда; https://ndbecology.gov.kz/
2) жергілікті атқарушы органның (облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың) ресми интернет-ресурсында немесе әзірлеуші мемлекеттік органның ресми интернет-ресурсында **https://www.gov.kz/memleket/entities/turkestan-tabigi-resurstar?lang=kk** (ресми интернет–ресурстардың атауы, сілтемелер және жарияланған күні)
3) қоғамдық тыңдаулар басталған күнге дейін жиырма жұмыс күнінен кешіктірмей, бұқаралық ақпарат құралдарында, оның ішінде кемінде бір газетте және қатысы бар аумақтың шегінде толық немесе ішінара орналасқан тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктердің (облыстың, республикалық маңызы бар қаланың, астананың) аумағында таратылатын кемінде бір теле-немесе радиоарна арқылы бұқаралық ақпарат құралдарында: Республикалық"Қызмет" 17.10.2025 №38-39 (731) газеті Осы хаттамаға 3-қосымша(газеттегі хабарландырудың атауын, нөмірін және жарияланған күнін көрсету, сондай-ақ газеттің сканерленген титулдық беті мен қоғамдық тыңдаулар өткізілетіндігі туралы хабарландыру берілген бетті қамтитын, сканерленген хабарландыруды қоса ұсыну) "Хан"Телерадиокомпаниясы 16.10.2025 ж шығ№ 25/10 Осы хаттамаға 3-қосымша (теле-немесе радиоарнаның атауын, хабарландыру жарияланған күнді көрсету, теле немесе радиоарнада жарияланған қоғамдық тыңдаулар өткізілетіндігі туралы хабарландырудың видео және аудиожазбасы бар электрондық жеткізгіш қоғамдық тыңдаулардың хаттамасына қоса тіркелуі (жариялануы) тиіс)
4) тиісті әкімшілік-аумақтық бірліктердің (облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың, аудандардың, облыстық және аудандық маңызы бар қалалардың, ауылдардың, кенттердің, ауылдық округтердің) аумағында мүдделі жұртшылық үшін қолжетімді орындарда, Түркістан облысы Бәйдібек ауданы әкімінің аппараты мекенжайы бойынша хабарландыру тақтасы 4-қосымша 2 дана хабарландыру.

Осы қоғамдық тыңдау хаттамасына фотоматериалдар қоса беріледі.

12. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың шешімдері: Тыңдау хатшысы ретінде бірауыздан Рыстафин Т.Д "Squadro Group" ЖШС экологы сайланды

Хатшы Рыстафин Т. Д. – "қарсы емес" - 22, "қарсы" - 0 , Қалыс қалды - 0

___(хатшыны таңдау туралы. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың санын көрсету: "қарсы емес", "қарсы", "қалыс қалды")

Қоғамдық тыңдаулар регламенті. "қарсы емес" - 22, "қарсы" - 0 , Қалыс қалды - 0 (регламентті бекіту туралы. Қоғамдық қатысушылардың санын көрсету: "қарсы емес", "қарсы", "қалыс қалды"

13. Барлық тыңдалған баяндамалар туралы мәліметтер:

Баяндамашы "Squadro Group" ЖШС эколог Рыстафин Т.Д., «Элкон» ЖШС Менеджері Тұрғынбек Е.А Баяндама 5-қосымша (баяндамашының тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілі болып отырған ұйымның атауы)

"Интергаз Орталық Азия" акционерлік қоғамының "Шымкент" магистральдық газ құбырлары басқармасы филиалының "Ақбұлақ" желілік өндірістік басқармасы үшін шығарындылардың рұқсат етілген нормативтерінің жобасын 2025-2029 жылға түзету. қалдықтарды басқару бағдарламасы, экологиялық бақылау бағдарламасы, табиғатты қорғау іс-шараларының жоспары . "Шымкент-4 "МТҚ аумағындағы газды тазарту жүйесін жаңғырту" қоршаған ортаны қорғау

бөлімі; "Шымкент-4 "газ тарату станциясының терроризмге қарсы қорғау жүйесін монтаждау" қоршаған ортаны қорғау бөлімі. (баяндаманың тақырыбы, беттердің, слайдтардың, файлдардың, плакаттардың, сызбалардың саны)

Қоғамдық тыңдауларға шығарылып отырған құжаттар бойынша баяндамалардың мәтіні осы қоғамдық тыңдаулар хаттамасына қоса беріледі. 5-қосымша

14. Мүдделі мемлекеттік органдар мен жұртшылықтың осы Қағидаларының 18-тармағына сәйкес жазбаша нысанда ұсынылған немесе қоғамдық тыңдауларды өткізу барысында айтылған барлық ескертулер мен ұсыныстарын, әрбір ескерту және ұсыныс бойынша бастамашының жауаптары мен түсініктемелерін қамтитын жиынтық кесте. Қоғамдық тыңдаулардың тақырыбына мүлде қатысы жоқ ескертулер мен ұсыныстар кестеге "қоғамдық тыңдаулардың тақырыбына қатысы жоқ" деген белгімен енгізіледі.

15. Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың жоба және қаралатындардың сапасы туралы пікірі (негіздемесімен), құжаттардың, тыңдалған баяндамалардың толықтығы және оларды түсінудің қолжетімділігі тұрғысынан, оларды жақсарту бойынша ұсынымдар:

Ауыл тұрғындарынан пікірлер мен ұсыныстар түскен жоқ

(тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілдігінің атауы ұйымдар, пікірлер мен ұсыныстар)

16. Қоғамдық тыңдаулар хаттамасына шағымдану Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексіне сәйкес сот және сотқа дейінгі тәртіппен мүмкін болады.

17. Қоғамдық тыңдаулардың төрағасы:

Шапалаева С.М

Әлеуметтік қорғауға қолдау көрсету бөлімінің бас маманы 24.11.2025 ж ____________________

(тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілі болып табылатын ұйымның атауы, қолы, күні)

18. Қоғамдық тыңдаулардың хатшысы:

Рыстафин Т.Д "Squadro Group" ЖШС экологы сайланды ____________________ 24.11.2025 ж

(тегі, аты және әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілі болып табылатын ұйымның атауы, қолы, күні)

Қоғамдық тыңдаулар өткізілгенге дейін және өткізу кезінде келіп түскен ескертулер мен ұсыныстардың жиынтық кестесі

р/с №	Қатысушылардың ескертулері мен ұсыныстары (қатысушының тегі, аты, әкесінің аты (бар болса), лауазымы, өкілі болып отырған ұйымның атауы)	Ескертулер мен ұсыныстарға жауаптар (жауап берушінің тегі, аты, әкесінің аты (бар болса) және/немесе лауазымы, өкілі болып отырған ұйымның атауы)	Ескерту (алынып тасталған/алынбаған ескерту немесе ұсыныс, "қоғамдық тыңдау тақырыбына қатысы жоқ")
1.	Шымкент қаласы, Енбекші ауданының тұрғыны:Біз бұл жерге неге келдік мақсат не?Сол жайында білгіміз келеді. Ақбұлақ дегеніміз магистралдық құбыр Самсоновка ма дурыспа? Интергаз дегеніміз біздің территориядан өткен газ трубалар дурыспа?Сол газ трубалардан шығатын отходттар кай жерде жағылады? Қалай уничтожаться етіледі? Сол бойынша қандай жұмыстар атқарылады? Соны білу үшин келдік.	Шубаев Жангельды, Интергаз Орталық Азия АҚ өкілі: Газопровод үстинде ауыр көлікпен өтуге, қазу жұмстарын жүргізуге, діріл жұмыстарын вибрация деп айтамызғой болмайды, т.е. ол жерде кауипти зона.Ол жерге жүруге болмайды деп қойып қойганбыз, ол адам өміріне кауыпсіз болуы үшін.	Ескерту алынып тасталды
2.	Шымкент қаласы, Енбекші ауданының тұрғыны: Бізге сол ГТС-тен газ келіп жатырғой Шымкент-4 тен отопление барлығы сажаға толып қалып жатыр, соған фильтр қойса боладыма? Газ таза емеспа соны көрсек.	Шубаев Жангельды, Интергаз Орталық Азия АҚ өкілі: сажа толғаны ол бірінші мәселе, біздікі ИЦАның жұмысы ол трасса,транзитный газ. Облыс аралық,республикалық. Бізден өткеннен сон ол ГТСке түседі.Оған дейін компрессорда болады газ. Т.е. бізде 2-3 этапты фильтрден өтеді.Бізден газ таза шығады. Енді бізден кейін газ тутынушыға біздегі «Қазақ Газ Аймақ» деген компания бар.Біздікі таза. Басқалардікі лас деп айта алмаймын. Ол өзіңіздің трубаныздың дұрыс емес болғанынан ба, немесе дұрыс жанбасада сажа бөлінеді. Газ тікелей ауамен жанады, газдын ішінде жеткілікті ауа болмаса, ауаны сіздің пешініз беруі керек. Содан сажа пайда болады. Тяга жоқ болсада.	Ескерту алынып тасталды

Қосымша 1

Приложение 3.1.
к Правилам проведения
общественных слушаний

Форма письма-запроса от инициатора общественных слушаний на проведение общественных слушаний в местные исполнительные органы административно-территориальных единиц (района, города)

исходящий номер: 25071517001, Дата: 15/10/2025

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

Информируем Вас о: Осуществление государственной экологической экспертизы

(наименование в соответствии с пунктом 12 настоящих Правил)

Будет осуществляться на следующей территории: г.Шымкент, Енбекшинский район

(территория воздействия, географические координаты участка)

Предоставляем перечень административно-территориальных единиц, на территорию которых может быть оказано воздействие, и на территории которых будут проведены общественные слушания:
Предмет общественных слушаний: "Корректировка проекта нормативов допустимых выбросов (НДВ) для ЛПУ «Акбулакское» филиала УМГ «Шымкент» АО «Интергаз Центральная Азия» отделение г. Шымкент на 2025-2029 года. НДС. ПУО.ПЭК.ППМ. Раздел ООС «Модернизация системы очистки газа на территории ГРС «Шымкент-4»; Раздел ООС «Монтаж системы антитеррористической защиты Газораспределительной станции «Шымкент-4».

(тема, название общественных слушаний, предмет общественных слушаний в обязательном случае должен содержать точное наименование, место осуществления, срок намечаемой деятельности и наименование инициатора намечаемой деятельности

Просим согласовать нижеуказанные условия проведения общественных слушаний: г.Шымкент, Енбекшинский район, Жилой массив Базаркакпа, здание № 20, Каратобинский Дом культуры., 21/11/2025 11:00

(место, дата и время начала проведения общественных слушаний)

Место проведения общественных слушаний в населенном (-ых) пункте (-ах) обосновано их ближайшим расположением к территории намечаемой деятельности (км).

Объявление о проведении общественных слушаний на казахском и русском языках будет распространено следующими способами:
ГАЗЕТА КЫЗМЕТ; Han TV

(наименование газеты, теле- и радиоканала, где будет размещено объявление)

Доска объявлений Акимата

(расположение мест, специально предназначенных для размещения печатных объявлений (доски объявлений)

Просим также подтвердить наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний.
В соответствии с Экологическим кодексом Республики Казахстан и Правилами проведения общественных слушаний, общественные слушания проводятся под председательством представителя местного исполнительного органа соответствующей административно-территориальной единицы (района, города). Местный исполнительный орган обеспечивает видео- и аудиозапись открытого собрания общественных слушаний. Электронный носитель с видео- и аудиозаписью всего хода открытого собрания общественных слушаний с начала регистрации до закрытия общественных слушаний и подведением итогов слушаний, подлежит приобщению (публикации) к протоколу общественных слушаний.
В соответствии с требованиями законодательства просим обеспечить регистрацию участников общественных слушаний и видео- и аудиозапись общественных слушаний.»
Акционерное общество "Интергаз Центральная Азия" (БИН: 970740000392), 87083332208, info@squadro.kz,

(фамилия, имя и отчество (при наличии), должность, наименование организации представителем которой является, подпись, контактные данные инициатора общественных слушаний).

Приложение 3.
к Правилам проведения
общественных слушаний

Форма письма-ответа инициатору общественных слушаний от местных исполнительных органов административно-территориальных единиц (района, города) на проведение общественных слушаний

исходящий номер: 25071517001, Дата: 15/10/2025

(регистрационные данные письма, исходящий номер, дата)

«В ответ на Ваше письмо (исх. №25071517001, от 15/10/2025 (дата)) о согласовании предлагаемых Вами условий проведения общественных слушаний, сообщаем следующее:
«Согласовываем проведение общественных слушаний по предмету "Корректировка проекта нормативов допустимых выбросов (НДВ) для ЛПУ «Акбулакское» филиала УМГ «Шымкент» АО «Интергаз Центральная Азия» отделение г. Шымкент на 2025-2029 года. НДС. ПУО.ПЭК.ППМ. Раздел ООС «Модернизация системы очистки газа на территории ГРС «Шымкент-4»; Раздел ООС «Монтаж системы антитеррористической защиты Газораспределительной станции «Шымкент-4»., в предлагаемую Вами 21/11/2025 11:00, г.Шымкент, Енбекшинский район, Жилой массив Базаркакпа, здание № 20, Каратобинский Дом культуры (дату, место, время начала проведения общественных слушаний)»

(в причинах несогласования относятся: место проведения не относится к территории административно-территориальных единиц, на которую может быть оказано воздействие в результате осуществления намечаемой деятельности; дата и время проведения попадают на выходные и/или праздничные дни, нерабочее время. "Поддерживаем, предложенные Вами способы распространения объявления о проведении общественных слушаний". или "Предлагаем дополнить (заменить) следующими способами, для более эффективного информирования общественности").

«Подтверждаем наличие технической возможности организации видеоконференцсвязи в ходе проведения общественных слушаний».
«Перечень заинтересованных государственных органов: 1, 2.»
Акционерное общество "Интергаз Центральная Азия" (БИН: 970740000392), 87083332208, info@squadro.kz,

(фамилия, имя и отчество (при наличии), должность, наименование организации представителем которой является, подпись, контактные данные инициатора общественных слушаний).

Қосымша 2

Қоғамдық тыңдауларды
өткізу қағидаларына
4-қосымша
6 тамыз 2021 жыл № 23901.
Нысан

Қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың тіркеу парағы

«[illegible]» АҚ, Шымкент МГКБ, [illegible] [illegible] ... КББ, ЭББ, ТК ... Шымкент ... [illegible]

(жобаның атауы)

№ р/с	Қатысушының аты-жөні	Қатысушы санаты (мүдделі жұртшылықтың, жұртшылықтың, мемлекеттік органның өкілі, Бастамашы)	Байланыс телефон нөмірі	Қатысу форматы (жеке немесе конференц-байланыс арқылы)	Қолы (ашық жиналысқа қатысқан жағдайда)
1	2	3	4	5	6
1	[illegible] Долахбекович	ТОО «[illegible] Group»	87083332208	Жеке	[signature]
2	Тургинбек Е.А	«Эдикон»	8-771-681-26-72	жеке	[signature]
3	Султан Азамат	Тұрғын	8777274 7353	жеке	[signature]
4	Тарпиева Н.	Тұрғын	870582562?6	жеке	[signature]
5	Бегметов Б.	тұрғын	87782734204	жеке	[signature]
6	Кабулова М	тұрғын	87022390506	жеке	[signature]
7	Мырзаев М.К.	ШҚА	87775772650	жеке	[signature]
8	Умекбаева Т.Е	жайлы орта [illegible]	8-701-778-54-56	жеке	[signature]
9	Джураев У.О.	Тұрғын	87012799040	жеке	[signature]
10	Мирмахмудов	Тұрғын	870254?0849	жеке	[signature]
11	Собиров Н.	Тұрғын	87014666957	жеке	[signature]
12	Исраилов А	Тұрғын	—	жеке	[signature]
13	Мавлонкулов Р.	Тұрғын	87013550019	жеке	[signature]
14	Нурматов Д.	ТОО «Негіз»	8-701-777-07-87	жеке	[signature]
15	Елембетов А.	ТОО «Негіз»	— // —	жеке	[signature]
16	Ерамов Ч.	ТОО «Негіз»	8-707-620-08-96	жеке	[signature]
17	Рузаев Р	Тұрғын	8-778-465-10-50	жеке	[signature]

18	Алибов Оразбек	Еңбекші өкілі	8702 305 5045	жеке	[illegible]
19.	Махмутова. Турсунай	тұрғын	—	жеке	[illegible]
20	Джубашаева Мадина	тұрғын	87479600486	жеке	[illegible]
21	Якубжанова Насрида	тұрғын	—	жеке	[illegible]
21	Исаналаева Сауле	[illegible] бас. маман	87029891029	жеке	[illegible]

Қосымша 3

ЕҢБЕК КОДЕКСІНЕ СӘЙКЕС ЕКІ ЖЕРДЕ ЖҰМЫС ІСТЕУГЕ БОЛА МА? 2

ЖАСТАРҒА КІТАП ОҚЫТУДЫҢ ТИІМДІ ТӘСІЛІ БАР 3

№38-39 (731). 17 қазан, 2025 жыл

Өзгені сынағанша, өзіңді түзет!

ҚЫЗМЕТ

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҚОҒАМДЫҚ АПТАЛЫҚ ГАЗЕТ

www.kyzmet-gazeti.kz

Газет 2009 жылдың 19 маусымынан шыға бастады

Гүлнара Өстемірқызы – қоғам белсендісі әрі кәсіби медиатор. Сонымен бірге қайырымдылық істердің жаршысы. Қырық жылдан астам уақыт өмірлік қиындықтарға тап болған жандарға жан-жақты қолдау көрсетіп келеді. Бүгінде мұқтаждарға демеу болып, түрлі әлеуметтік жобалар мен игі бастамалардың басы-қасында жүр.

Қоғамдық жұмыстардың ешбірінен тыс қалмай, ел игілігі жолында атқарған еңбегінің арқасында «Ерен еңбек иесі», «Ұлағатты әже», «Аяулы әже», «Домалақ ана», «Ел қалаулысы», «Кентау қаласының жанашыры», «Халық алғысы», «Кәсіподаққа еңбегі сіңген» т.б. төсбелгілерімен марапатталған. Бірнеше рет Түркістан облыстық және Сауран аудандық әкімдіктерінің, «AMANAT» партиясының Алғыс хаттарын алды. Сауран ауданының «Жыл үздігі», «Үздік еңбек адамы» атанған. Сауран ауданының Құрметті азаматы. Қазақстан Журналистер одағының мүшесі. 2020 жылдан бері Сауран аудандық Оранғай ауылдық округінде әлеуметтік қызметкер болып жұмыс атқарады.

ЖҮРЕГІ КЕҢ, ЖАНЫ ЖОМАРТ

ӘКЕ АМАНАТЫН АБЫРОЙМЕН АРҚАЛАҒАН

Гүлнара Өстемірқызы әжесінің қолында өскен. Былайша айтқанда, кемпірдің баласы. Әжесінің тәрбиесі оған мейірімділікті, үлкенге ізеттілік пен кішіге қамқорлықты үйретті. Есейе келе бұл асыл қасиеттер оның бүтін болмысына айналғандай болды.

– Әжем жайлы естеліктер ерекше жадымда қалыпты. Атамыз сонау 1941 жылы сұрапыл соғысқа аттанғанда ол кісінің екінші перзентіне аяғы ауыр екен. Ал әкем небәрі үш жаста болыпты. Арада бір жыл өткенде қара қағаз келіп, соғыстан қаралы хабар жеткен соң әжеміз балаларын жалғыз өзі бағып-қағып, қанаттыға қақтырмай, тұмсықтыға шоқтырмай жеткізеді.

Әжем әкемді ерте үйлендірген. Анамыз небәрі он бес жасында табалдырық аттапты. Екеуінен он үш бала дүниеге келгенімен екі бала ертеректе шетінеп кетеді. Бүгінде соның он бірі – алты ұл мен бес қыз түгел өсіп-жетілді, әрқайсысы өз алдына бір отау.

Мен – әулеттің төртінші перзентімін. Әжем мені және тұңғыш немересі – ағамды өз бауырына басқан. Біз үшін әжеміздің мейірімі ерекше еді. Бар тапқан-таянғанын аузымызға тосатын. Әженің меншігіндегі бала болған соң әке-шешеміз бізге аса жақындай бермейтін, содан да олар оларға тап бір аға-жеңгеміз сияқты қарадық. Ата-анамыз өте қарапайым жандар еді. Әкем темірден түйін түйген ұста болатын. Әрі трактор жүргізетін. Күн демей, түн демей колхоздың жерін жыртып, маңдай терімен нәпақасын тапты. Нағыз қара жұмыстың адамы еді. Еңбексүйгіштігі мен еті тірлігінің арқасында партияның көзіне түсіп, коммунист атанды. Бұған қоса музыкалық аспаптардың біразын еркін меңгерген өнері бар-тын. Сол өнері кіндігінен тараған алты ұлына дарыды. Әкем 11 ұл-қызынан 45 немере, 16 шөбере көріп, осыдан бес жыл бұрын, 81 жасқа қараған шағында дүние салды.

Ал анам болса өте ісмер жан еді. Қыздан жалғыз болатын. Сегіз жасында анасынан айырылып, жастайынан жетімдіктің тауқыметін тартқаннан шығар, әйтеуір барлық тірлікке епті болды. Қолынан келмейтіні жоқ: кілем тоқитын, киіз басатын, киім тігетін. Осы істерде ауылдастарына да қолғабыс ететін. Келін болып түскен соң колхоздың мақтасын теріп, бел жазбай еңбек етті. Өкініштісі, анам өмірден ертерек озды. 53 жасында о дүниелік болып кете барды.

(Жалғасы 4-бетте).

« ҚЫЗМЕТ» ГАЗЕТІНЕ ЖАЗЫЛУ ЖҮРІП ЖАТЫР. ИНДЕКС: 64295

ЖАБЫҚ

САЛЫҚ КОДЕКСІ КҮШІНЕ ЕНГЕН СОҢ 300 МЫҢҒА ЖУЫҚ КОМПАНИЯ ЖАБЫЛАДЫ

Ұлттық экономика вице-министрі Азамат Әмрин Қазақстанда жаңа салық кодексі күшіне енеген соң бизнес жаппай жабылады деген болжамға қатысты ойын айтты. Бұл туралы Stan.kz ақпарат агенттігі хабарлайды.

Журналистер вице-министрден Ұлттық экономика министрлігі кей сарапшылардың жаңа салық кодексі күшіне енген соң бизнес жаппай жабылып, кейбір кәсіпкерлер өз қызметін Өзбекстанға көшіруі мүмкін деген болжамына дайын ба деп сұрады.

"Бизнес жабылады, бұл сөзсіз. Біз бұл туралы бірден айтқанбыз. Бірақ жабылатындар – дәл сол бөлшектенген бизнес. Енді бизнесің бөлшектенуіне құқықтық негіз де, мүмкіндік те болмайды. Сондықтан шамамен 300 мың компания жабылады деп алдын ала есептеп отырмыз. Өйткені олардың құрылуының енді мәні жоқ, жаңа жағдайда тиімдірек шарттар жасалады", – деді Әмрин.

Оның айтуынша, жаңа салық реформасы бизнес құрылымын бөлшектеуге жол бермейді.

"Бұрын не болып еді және неге реформа қажет болды? Бір салық төлеуші өз қызметкерлерінің атына бірнеше компания ашып, бірдей табыстар көрсететін жағдайлар көп болды. Яғни, бизнесті жасанды түрде ұсақ компанияларға бөлу болды. Басқа жағдайларда кәсіпкерлер ҚҚС шегіне дейін табыс жинап, содан кейін жаңа компания ашатын. Мысалы, табысы 83 млн. теңгеге жеткенде жаңа заңды тұлға тіркеп, салықтан жалтарып отырды. Енді жаңа ережелер бойынша жалпы айналым 2 млрд. 350 млн. теңгеге дейін болса, компания ҚҚС төлеуші болып табылмайды. Демек, енді бірнеше компания ашудың қажеті жоқ, бәрін бір компанияға біріктіріп жұмыс істеуге болады", – деп түсіндірді ол.

ПАТРИОТТЫҚ ТӘРБИЕ НЕДЕН БАСТАУ АЛАДЫ? 5

САЙРАМДАҒЫ ЖЕРАСТЫ ЖОЛДАРЫНЫҢ ЖҰМБАҒЫ ҚАНДАЙ? 6

Дүниежүзілік EXPO 2025 Osaka көрмесі өз жұмысын аяқтады. Көрмеге қатысушы мемлекеттер үшін басты оқиға болып саналатын EXPO Awards марапаттау рәсімі өтті. Аталған рәсім барысында Қазақстан павильоны Theme Development («Көрме тақырыбын ашу») негізгі номинациясы бойынша «C» санатындағы шағын павильондар арасында бірінші орынды иеленді. Бұл санатқа 90-нан астам ел кірді. Қазақстан экспозициясы көрменің басты тақырыбын мазмұнды және ерекше түрде ашқаны үшін жоғары бағаға ие болды, деп хабарлайды ҚР Сауда және интеграция министрлігі.

ҚАЗАҚСТАН ДҮНИЕЖҮЗІЛІК EXPO 2025 OSAKA КӨРМЕСІНДЕ БІРІНШІ ОРЫНДЫ ИЕЛЕНДІ

Көрме басталған күннен бастап Қазақстан павильоны жапондар мен шетелдік туристер арасында үлкен қызығушылық тудырды. Павильон еліміздің мәдениеті, дәстүрі мен тарихы, инвестициялық, экономикалық және инновациялық дамуы, сондай-ақ цифрландыру, технология және тұрақты даму салаларындағы мазмұнды әрі тартымды экспозициясымен ерекшеленді. Осы орайда халықаралық және жапон бұқаралық ақпарат құралдары павильон туралы бірқатар мақалалар жариялады. Көрме барысында Қазақстан павильоны ынтымақтастық пен өзара тәжірибе алмасудың маңызды алаңына айналып, еліміздің жаһандық қоғамдастықтағы ашық әрі сенімді серіктес ретіндегі мәртебесін нығайтты.

Павильон аясында 9 іскерлік және мәдени іс-шара ұйымдастырылды. Ең ірі оқиғалардың бірі – Қазақстанның Ұлттық күні, ол 2025 жылғы 10 тамызда ұлы ойшыл Абай Құнанбайұлының 180 жылдығына орай өтті. Сол күні EXPO National Day Hall алаңында Қазақстан Республикасының туы көтеріліп, ауқымды мерекелік концерттік бағдарлама ұйымдастырылды. Шараға шамамен 3 000 көрермен қатысты. Қазақстан павильоны «Өмірді біріктіру» кластерінде орналасып, шамамен 1,5 млн адамды қабылдады. Олардың қатарында ресми делегациялар, халықаралық ұйымдар, дипломатиялық миссиялар, бизнес, медиа және шығармашылық қауым өкілдері болды. Павильонға Халықаралық көрмелер бюросының (BIE) Бас хатшысы Димитри Керкентзес ресми сапармен келіп, оның ұйымдастырылу деңгейін, мазмұнын және экспозициялық шешімін жоғары бағалады.

Дүниежүзілік EXPO 2025 Osaka көрмесі 2025 жылғы 13 сәуір мен 13 қазан аралығында өтті. Іс-шараға 160 мемлекет пен 9 халықаралық ұйым қатысты, ал жалпы келушілер саны 28 млн адамнан асты. Алты ай бойы Юмесима аралы «Біздің өміріміз үшін болашақ қоғамын құру» тақырыбындағы жаһандық диалогтың басты алаңына айналды.

Білім бәйгесі

«АҚЫЛДЫММЕН АҚЫЛДЫМЫН»
БАЙҚАУЫ ТӨЛЕБИ АУДАНЫНДА ЖАЛҒАСТЫ

Кейінгі кездері газет-журнал, кітап оқитын қауымның қатарын қалыңдату түйткілді тақырыпқа айналып отыр. Анығын айтқанда, әсіресе, бүгінгі жас буынның басым бөлігі әлеуметтік желінің «желкеніне» жармасып алған. Ал оның арасында мектеп жасындағы оқушылар да табылары анық. Тіпті буыны әлі бекімеген бүлдіршіндердің өзі әлеуметтік желідегі әртүрлі ойындарға әбден әуестенген.

Бүгінгі жастар – біздің болашағымыз. Ендеше оларды ауыл, аудандық кітапханаларда өздеріне керекті газет-журнал, кітаптарды алып оқуына бағыттау бүгінгі аға буынның еншісінде. Бұл ретте телефонның орнын балалар баспасөзімен алмастырудың маңызы зор.

Дәл осы балалардың баспасөзбен берік байланыс орнату тақырыбы Төлеби аудандық балалар кітапханасында ұйымдастырылған «Ақылдыммен ақылдымын» байқауында сапалық қөйылыммен жарқын көрініс тапты. Түркістан облыстық мәдениет басқармасының қолдауымен, облыстық «Фараби» әмбебап ғылыми кітапханасының бастамасымен және «Қызмет» ЖШС газетінің директоры, балаларға арналған республикалық «Ақылдым» журналының редакторы, журналист Бейсенгүл Жақсыбекқызының ұйымдастыруымен Төлеби аудандық Мәдениет үйінде «Ақылдыммен ақылдымын» аудандық байқауы өтті. Байқауда алғаш сөз тізгінін алған Төлеби аудандық мәдениет, спорт және тілдерді дамыту бөлімінің басшысы Әуесбек Жақсыбекұлы мен «Аманат» партиясы Төлеби аудандық филиалының атқарушы хатшысы Шырынбек Оңғаров қатысушыларға сәттілік тілеп, жүрекжарды лебіздерін жеткізді.

Байқау балалардың білім көкжиегін кеңейтуге, тіл байлығын арттыруға, шығармашылық қабілетін шыңдауға және ұлттық құндылықтарды дәріптеуге бағытталды. Мұнда олар үш кезең бойынша сынға түсті. Атап айтар болсақ, «Мен қандай адам боламын?» тақырыбында шығарма жазса, «Баспасөзбен бірге өсіп келемін» айдарында қабырға газетін әзірледі. Ал «Мен оқығанды жақсы көремін» айдарында сүйікті шығармалары мен өлеңдерін сахналап, өнерлерін көрсетті.

Балалардың білім көкжиегін кеңейтуді көздейтін байқауда республикалық «Қызмет» газетінің редакторы Мақпал Ибраева, «Қызмет» газетінің журналисі Әсел Әуесбекова және Түркістан облыстық «Фараби» әмбебап ғылыми кітапханасының балалар бөлімінің кітапханашысы Балнұр Зейнұрқызы қазылық жасады. Байқау қорытындысы бойынша ой бойы оза шыққан жеңімпаздар анықталды. Нұрлыкөсіндік Жаңажол ауылдық кітапханасының оқырманы Інжу Бегали бас жүлде иеленіп, облыстық кезеңге жолдама алды. Ал Өнерпаз ауылдық кітапханасының оқырманы Еркежан Райымбек I орын, аудандық балалар кітапханасының оқырманы Сәниткан Көркем II орын және Ақдум ауылдық кітапханасының оқырманы Ерлік Жүнісәлі III орын иегері атанды. Барлық қатысушылар белсенділігі мен өнері үшін бағалы сыйлықтармен және алғыс хаттармен марапатталды. Бұл байқау жас оқырмандардың кітап пен баспасөзге деген қызығушылығын арттырып, олардың шығармашылық қабілеттерін дамытуға, ой-өрісін жетілдіруге және рухани өсуіне зор серпін сыйлады.

Ә.ӘУЕСБЕКОВА

ЕҢБЕК КОДЕКСІНЕ СӘЙКЕС ЕКІ ЖЕРДЕ ЖҰМЫС ІСТЕУГЕ БОЛА МА?

Қазақстанда жұмыс берушілер қызметкерлермен арадағы еңбек шартын арнайы ақпараттық жүйеге жүктеуге міндетті. Алайда министрлік қанша адам екі жерде жұмыс істейтінін қадағаламайды және бұған заң бойынша тыйым салынбайды. Бұл туралы еңбек және халықты әлеуметтік қорғау бірінші вице-министрі Асқарбек Ертаев мәлімдеді, - деп хабарлайды Tengrinews.kz тілшісі.

Қазақстандық жұмыс берушілер қызметкерлермен арадағы еңбек шартын ақпараттық жүйеге жүктеуге міндеттелген.

"Бұл - Еңбек кодексінің нормасы, соған сәйкес жұмыс беруші жүйеге өз қызметкерінің еңбек шартын жүктеуге міндетті. Бұл қызметкердің құқығын қорғау, яғни онымен еңбек шарты жасалғанын, онда не қарастырылғанын, жалақы қандай болатынын және қандай еңбек жағдайында жұмыс істейтінін растау үшін жасалады", - деп түсіндірді ол.

Елімізде бойынша 7 миллион жалдамалы жұмыскер бар, жүйеде 4 миллион адам есепке алынған, қалған қазақстандықтар азаматтық-құқықтық шарттар мен басқа да құжаттар бойынша жұмыс істейді.

Журналистер сұрағы: "Ведомство екі жерде жұмыс істейтін қазақстандықтарды қадағалай ма және бұған заң бойынша тыйым салынған ба?"

"Азамат негізгі және толық емес жұмыс күні бойынша жұмыс істесе, оған заңмен тыйым салынбайды. Бұлай жасауға болады. Айта кетейін, біз қанша қызметкер қосымша жұмыс істейтінін есепке алмаймыз", - деп жауап берді Асқарбек Ертаев.

Еңбек кодексіне сәйкес азаматтар бірнеше жерде және әртүрлі жұмыс берушіге жұмыс істей алады. Дегенмен шектеу бар: негізгі жұмыс 8 сағаттан, қосымша жұмыс 4 сағаттан аспайды, сонда күніне 12 сағаттан аспауы керек. Екі жерде де толық жұмыс істеуге заңмен тыйым салынған.

ҚАЗАН АЙЫНДА ЖҰМЫС АПТАСЫ ҚЫСҚА БОЛАДЫ

2025 жылдың қазан айында қазақстандықтарды Республика күніне орай қосымша демалыс күтіп тұр. Бұл мереке елдің басты мерекелерінің бірі болып саналады, деп хабарлайды BAQ.KZ тілшісі.

Республика күні – Қазақстандағы жалғыз ұлттық мереке. Ол 1990 жылы Мемлекеттік егемендік туралы Декларация қабылданғаннан кейін пайда болды. 2022 жылдан бастап Республика күні ресми демалыс күні болып белгіленді. Биыл 25 қазан сенбі күніне түсіп отыр. Сондықтан "Мерекелер туралы" заңға сәйкес демалыс күні дүйсенбіге, яғни 27 қазанға ауыстырылады. Осылайша, қазақстандықтар үш күн қатарынан демалады:

25 қазан (сенбі) — мереке күні;

26 қазан (жексенбі) — стандартты демалыс;

27 қазан (дүйсенбі) — демалыс күні ауыстырылған күн.

Бес күндік жұмыс аптасында қазан айында барлығы 9 демалыс күні және 22 жұмыс күні болады. Алты күн жұмыс істейтіндер үшін кесте сәл өзгеше болады:

25 қазан (сенбі) — мерекелік демалыс;

26 қазан (жексенбі) — стандартты демалыс;

27 қазан (дүйсенбі) — жұмыс күні.

Осылайша, 2025 жылдың қазан айында 5 демалыс күні және 26 жұмыс күні болады.

Республика күні қалай аталып өтеді? Елдің әр өңірінде салтанатты концерттер, көрмелер, фестивальдер мен флешмобтар ұйымдастырылады. Мектептер мен жоғары оқу орындарында ашық сабақтар мен тақырыптық кездесулер өткізіледі. Алаңдарда мәдени бағдарламалар ұсынылып, кешке қарай қалаларда мерекелік шамдар жағылады.

КОММУНАЛДЫҚ ҚЫЗМЕТ ТАРИФТЕРІ ЖЫЛ СОҢЫНА ДЕЙІН ӨСПЕЙДІ

Қазақстан үкіметі 2025 жылдың соңына дейін коммуналдық қызмет тарифтерін көтермеу туралы шешім қабылдады. Бұл туралы үкімет отырысында премьер-министр Олжас Бектенов мәлім етті, деп хабарлайды Azattyq Rýhy.

«Инфрақұрылымның тозуы мен жаңартуды қажет ететініне қарамастан, Үкімет тарифтік саясатта ұстамдылықты сақтайды. Жыл соңына дейін халық үшін тарифтерді қымбаттату жоспарда жоқ», – деді Бектенов.

Премьер-министрдің айтуынша, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық (ТКШ) саласында ұлттық жоба жүзеге асырылып жатыр. Мақсат – инфрақұрылымды кешенді түрде жаңарту және жүйелердің үздіксіз жұмысын қамтамасыз ету.

Бектенов атап өткендей, тарифтерді тежеу ұзақмерзімді қаржыландыруды тарту және монополистердің операциялық шығындарын оңтайландыру арқылы мүмкін болып отыр. Олжас Бектенов тариф саясатына қатысты кез келген шешімнің әлеуметтік сезімталдықты ескеруі қажет екенін баса айтты.

«Кез келген тарифтік өзгеріс халықтың әлеуметтік жағдайына әсер етпеуі үшін, ол салмақты әрі теңгерімді түрде жүзеге асырылуы тиіс», – деді Үкімет басшысы.

ЖАСТАРҒА КІТАП ОҚЫТУДЫҢ ТИІМДІ ТӘСІЛІ БАР

Қазіргі ақпарат дәуірінде адамзаттың өмір сүру дағдысы түбегейлі өзгерді. Смартфон, әлеуметтік желі, қысқа бейнероликтер мен түрлі жеңіл контенттер адамның назарын кітаптан алыстатып барады. Ақпараттың ағымы тым жылдам, ал тұтынушы оны тек беткі жағын шолып, терең мәніне үңілмей қабылдауға дағдылануда. Бұрын адамдар газет-журнал, кітап оқып, сондағы тақырыптарды тереңірек түсінуге ұмтылатын, ал қазір жедел әрі үстірт ақпарат алуға бейімделіп кеткендей. Уақытты бұлай виртуалды кеңістікте өткізу білім мен рухани байлықтан алыстату қаупін тудырады. Бұл, әсіресе, жастар арасында кітап оқуға деген қызығушылықтың төмендеуіне себеп болып отыр.

Мәселенің жалғыз ғана жолы бар, ол – кітап оқу мәдениетін қалыптастыру. Кітап оқу мәдениеті дегеніміз не? Ол – тек кітапты қолға алып, көз жүгіртіп шығу емес, оны түсініп, талдап, оқығаны мен тоқығанын өмір тәжірибесінде қолдана білу қабілеті. Яғни, таңдап оқу, ойланып оқу және оқығаннан нәтиже шығара алу. Мұның адамға берер пайдасы не? Ол адамның интеллектуалдық деңгейін, танымын және рухани дүниесін байытады. Сонымен қатар, адамның сыни ойлау қабілетін дамытып, ақпаратты сараптап, дұрыс шешім қабылдауға үйретеді. Қазіргі заманда ақпараттың көптігі мен сапасыз мазмұнның таралуы жағдайында бұл қабілет өте маңызды. Кітап оқу арқылы адам өз әлемін кеңейтеді, өзін-өзі жетілдіруге ұмтылады.

Сарапшылардың пікірінше, соңғы онжылдықта әлемде кітап оқу көрсеткіші күрт төмендеген. Қазақстан да бұл үдерістен сырт қалмаған. Орта есеппен елімізде адамдардың басым бөлігі күніне 3-5 сағатын әлеуметтік желілерге жұмсаса, кітап оқуға 10-15 минут қана уақыт бөледі екен. Расында да, бұрынғыдай оқырман билетімен кітап іздеп жүретін буын азайды. Кітапханаға бас сұғатындардың қатары да сиреп барады. Оның орнына смартфон мен компьютер арқылы қысқа әрі тез оқылатын ақпаратты қаузағанды дұрыс көреді. Не болмаса қысқартылған, электронды нұсқадағы кітаптарды оқып шыға салғанды оңай көреді. Оның өзінде де көбіне жеңіл тілде жазылған мотивациялық, психологиялық мазмұндағы еңбектермен шектеледі. Шындығына келгенде қағаз кітаптың орнын ештеңе баса алмайды. Кітап – адамның логикалық ойлауын, тіл байлығын және эмоциялық интеллектісін дамытатын ең тиімді құрал. Ғалымдар қағаз кітапты оқу кезінде адамның миында зейін мен есте сақтау қабілетін арттыратын аймақтардың белсендірек жұмыс істейтінін дәлелдеген. Экраннан оқу көзді тез шаршатады, ал қағаз бетінен оқу терең қабылдау мен ұзақ есте сақтауға әсер етеді. Сондықтан қағаз кітаптың, әсіресе әдебиеттің құдыретін қайта жаңғырту қажет-ақ.

Бұл мәселені көтергенде әлетте «Баланың кітапқа деген сүйіспеншілігі мен қызығушылығы отбасынан бастау алады», «Үйде ата-ананың өзі кітап оқу мәдениетін қалыптастырып, балаға үлгі болуы қажет», «Бұл үрдіске мектеп жүйесі де атсалысуы керек» деген формалды пікірлер айтылады. Бірақ осы жолда неге барша адамзаттың назарын жаулап алған әлеуметтік желіні құрал ретінде пайдаланбасқа? Мысалы, қазіргі медиа кеңістікте блогерлер мен инфлюенсерлердің кітап оқуға шақыратын, қызықтыратын контенті жеткіліксіз. Тіпті жоқ деуге де болады. Осыған байланысты танымал блогерлер мен әдебиет сүйер жандар бірігіп, онлайн кітап клубтарын ұйымдастырып, қысқа кітап шолулары мен шығармашылық челленджер арқылы оқырмандарды белсенділікке шақырып жатса, бұл кітап оқушылардың қатарын арттыруға белгілі бір дәрежеде өз септігін тигізер еді. Сонымен бірге, видеорецензиялар, подкасттар, тіпті виртуалды кітапханалар мен онлайн авторлармен кездесулер де кітап оқу мәдениетін жаңа деңгейге көтере алады. Осы арқылы, әсіресе, жастар арасында кітапқа деген көзқарасты өзгертіп, оны заманауи тренд әрі хобби ретінде көрсете алуымыз керек.

Қазір әлеуметтік желі жастардың өмірінің бір бөлшегіне айналды. Оны тек ойын-сауық немесе көңіл көтеру алаңы деп қарастыру дұрыс емес. Егер дұрыс бағытта қолданылса, бұл платформа кітап оқуға деген қызығушылықты арттырудың мықты құралына айналар еді. Осылайша, дәстүрлі қағаз кітап пен заманауи цифрлық медиа құралдарын ұтымды үйлестіре отырып, кітап оқу мәдениетін қайта жандандыруға болар еді деген ой туады. Бүгінгі ақпарат ағыны тасып жатқан заманда кітап білім мен танымның қайнар көзі ретінде өз орнын сақтап қалуы тиіс. Ол әлеуметтік желіге, интернетке жұтылып кетпеуі керек. Сондықтан да оны жаңаша сипатта насихаттау өте маңызды болып тұр.

Осы тұста әлемдік тәжірибелерге бір көз жүгіртейікші. Олар бұл жолда қандай шараларды қолға алып жатыр? Мысалы, Финляндияда биылғы жылы кітапханаларда 100 автордың кездесуін ұйымдастыруға мемлекеттен қаржы бөлінген. Бұл авторлар мектептерге, кітапханаларға барып, оқырмандармен тікелей сөйлесіп, оларды кітап оқуға ынталандырады. Аталған аймақта кітапханалардан жылдық орташа кітап алу көрсеткіші де халық арасында жоғары: мысалы, бір кітапхана жүйесінде бір адамға шаққанда жылына шамамен 19 кітап алынғаны туралы дерек бар.

Ал Дания үкіметі кітаптарды қолжетімді ету мақсатында кітаптарға салынатын 25% қосымша құн салығын алып тастауды жоспарлап отыр. Бұл әлемдегі ең жоғары кітап салығы болып табылады. Мемлекет бұл қадамды «оқу дағдысының дағдарысына» қарсы күрес шарасы ретінде қабылдады. Мәдениет министрі Якоб Энгель-Шмидт бұл шараның жыл сайын 330 миллион дат кронына (шамамен 44 миллион еуро) шығын келтіретінін, бірақ бұл мәдени болашаққа инвестиция ретінде қарастырылатынын атап өтті. ҚҚС-тың жойылуы кітап бағасының төмендеуіне әкеледі деп күтілуде. Мысалы, Данияның жетекші баспаларының бірінің бас директоры Ханна Саломонсен бұл шараның кітап бағасын шамамен 20%-ға төмендететінін мәлімдеді. Бұл шара негізінен кітапты қолжетімді етуге бағытталған. Дания кітап оқуды қолдау мен насихаттау бағытында осындай маңызды қадам жасап отыр.

Араб елдері де бұл салаға немқұрайлы қарамайды. Онда кітап оқу, әсіресе, араб тілінде сөйлейтін балалар мен жасөспірімдер арасында көбірек насихатталады. Ол үшін арнайы сыйлықтар, конкурс және мотивациялық бағдарламалар қарастырылған. Мысалы, Сауд Арабиясында Король Салман академиясы мен Білім министрлігі бірігіп, «Балалардың оқу сынағы» байқауының жеңімпаздарын марапаттады. Бұл шараға 30 елден 8 мыңнан астам қатысушы қатысып, жеңімпаздарға жалпы сомасы 250 000 саудриялы (шамамен 67 000 АҚШ доллары) табысталды. Шарджада да балалар әдебиетін дамытуға бағытталған балалар кітабының сыйлығы жыл сайын ұйымдастырылып отырады. Биыл бұл сыйлықтың жалпы жүлде қоры 110 000 дирхамды (шамамен 30 000 АҚШ доллары) құрады.

Осы секілді әлеуметтік жобалар Иранда да қолға алынған. Онда кейбір аймақтарда, әсіресе кедей және шалғай аудандарда тұратын балаларға арналған «Read with Me» жобасы жұмыс істейді. Бұл жобаға волонтерлар мен мұғалімдер қатысып, балалар мен жасөспірімдерді жеңіл әрі қызықты жолдармен кітап оқуға шақыруды көздейді. Басты мақсат – балаларды кітаппен және біліммен байланыстырып, олардың рухани дамуына жағдай жасау.

Ал Қазақстандағы кітап оқу мәдениетін дамытуға және әдебиетті насихаттауға бағытталған маңызды бастамалардың бірі – «Бір ел – бір кітап» акциясы. Елімізде бұл республикалық акция ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігінің қолдауымен, Ұлттық академиялық кітапхана мен Қазақстан Кітапханалар қауымдастығының ұйымдастыруымен 2007 жылдан бастап өткізіліп келеді. Акцияның мақсаты – қазақ әдебиетін насихаттау, қоғамның кітап оқуға деген қызығушылығын арттыру, Қазақстанның әдеби мұрасын зерттеуге мүмкіндік туғызу, өскелең ұрпақтың зияткерлік-рухани дамуы мен ана тіліне деген құрметін көтеру. Биылғы жылы «Бір ел – бір кітап» акциясы аясында Тәкен Әлімқұлов пен Жүмекен Нәжімеденовтің жинақтарын оқу жоспарланған.

Сонымен қатар, биылғы қыркүйек айында Шымкент қаласында «Кітап оқитын ұлт» жобасы таныстырылды. Бұл жоба «Кітап оқитын ұлт» қоғамдық қорының бастамасымен жүзеге асырылып отыр. Жоба аясында «Кітап оқитын мектеп», «Кітап оқитын колледж», «Кітап оқитын университет», «Кітап оқитын педагог», «Кітап оқитын әулет» және «Кітап оқитын мемлекеттік қызметкер» сияқты номинациялар бойынша байқаулар ұйымдастырылады. Жобаға мектеп оқушылары, студенттер, педагогтар, отбасы мүшелерінен құралған топтар және мемлекеттік қызметшілер қатыса алады. Әрбір қатысушы өзінің санатына сәйкес арнайы әзірленген кітаптар тізімі бойынша 6 ай ішінде кемінде 15 туындыны оқуы тиіс. Дегенмен, елімізде кітап оқу мәдениетін жан-жақты дамыту үшін бұл бастамалармен қатар бұдан да ауқымды және тұрақты іс-шаралар ұйымдастырылуы өте маңызды.

Иә, заманауи технологиялар мен әлеуметтік желілердің кең таралуына қарамастан кітап оқу мәдениетін дамыту – еліміздің рухани өмірі үшін аса қажет дүние. Ол үшін дәстүрлі әдістерді заманауи құралдармен ұштастыру қажет. Егер осы бағытта жүйелі жұмыстар жүргізіліп отырса, болашақ ұрпақтың білімге деген құштарлығы артып, руханият саласы одан әрі өрлей түседі деген сенімдеміз.

М.ЫБЫРАЙ

Отбасы құндылығы

«ӘЙЕЛ АМАНАТЫ» ЖОБАСЫ АЯСЫНДА СЕМИНАР ӨТТІ

Отбасы – қоғамның алтын қазығы, ұлттың тірегі. Ал сол отбасының берекесі мен болашағы, ең алдымен, ананың денсаулығы мен рухани әл-ауқатына тікелей байланысты. Әйел – бір қолымен бесікті, екінші қолымен әлемді тербеткен ұлттың ұйытқысы. Сондықтан да әйелдің денсаулығына, ана болуға дайындығына, репродуктивті мәдениетіне мән беру – ұлттың денсаулығына деген қамқорлықтың көрінісі. Бүгінгі күнде жас қыз-келіншектердің медициналық сауатын арттыру, салауатты жүктілікті жоспарлау, отбасы институтын нығайту қоғам алдындағы маңызды міндеттердің бірі болып отыр. Осыған орай, «AMANAT» партиясының Шымкент қалалық филиалында «Әйел аманаты» жобасы аясында жастардың репродуктивті денсаулығы және салауатты жүктілікті жоспарлау тақырыбына арналған маңызды семинар өтті. Жиынды қалалық партия филиалы жанындағы Әйелдер қанатының жетекшісі Керимбаева Наргиза Абайдуллаевна модераторлық етті. Семинардың мақсаты – әйелдердің денсаулығын нығайтуға және отбасы құндылықтарын дәріптеуге жағдай жасау. Сонымен қатар, жас қыз-келіншектердің өз денсаулығына жауапкершілікпен қарауына ықпал ету, салауатты өмір салтын ұстану мәдениетін қалыптастыру, ерте жүктіліктің, ана мен бала денсаулығына қауіп төндіретін факторлардың алдын алу бұл басқосудың басты бағыттарының бірі болды.

Семинарда жоғары санаттағы гинеколог-эндокринолог Рыжова Наталья Владимировна және жоғары санатты акушер-гинеколог, перинатолог Алиева Жамиля Капларовна дәріс оқыды. Олар 18 бен 25 жас аралығындағы жас қыздар мен әйелдерге маңызды медициналық кеңестер беріп, сұрақтарына жауап берді.

Еңбек ұжымдарындағы әйелдердің әлеуметтік және медициналық құқықтарын қорғау мәселесіне ерекше көңіл бөлу мақсатында, семинарға «Шымкент қаласы кәсіподақтар орталығы» аумақтық кәсіподақтар бірлестігінің төрағасы Бауыржан Алтаев те қатысты. Ол кәсіподақтардың жұмыс істейтін жас әйелдерді қолдауға, олардың декреттік демалыс пен денсаулық сақтауға қатысты құқықтарын қамтамасыз етудегі рөлі туралы айтып, отбасы мен еңбек арасындағы тепе-теңдіктің маңыздылығын атап өтті.

Семинар әйелдер денсаулығын нығайту, отбасылық құндылықтарды дәріптеу және кәсіподақтардың әлеуметтік қолдауын көрсету бағытында өте пайдалы және нәтижелі өтті. Мұндай кездесулердің жиі ұйымдастырылуы қоғамдағы әйел рөлінің артуына және дені сау ұрпақ тәрбиелеуге негіз болмақ.

(Соңы. Басы 1-бетте).

Дей тұрғанмен жасың қаншаға келсе де, ана махаббатын бәрібір аңсайды екенсің. Оның үстіне сол махаббатқа шөлдеп өскенім тағы бар. Әкем қайтыс болғаннан соң анамды бір мейірлене құшақтап көрейінші дедім, бірақ ішкі ойым да, түйсігім де, санам да оған еш рұқсат бермеді. Оның үстіне анамның өзі де көзі тірісінде «Төңіректен әкең қарап тұр» деп жанына жуытпайтын. Бірақ кейде анамның шалы атанғанына, жылы сөзі мен шексіз мейіріміне деген ерекше сағынышы бойымды билеп ала жөнелгенде сол кісіні еріксіз еске аламын. Сондайда көңілім босап, көзіме еріксіз жас келіп қалады, – дейді ол.

Гүлнара Өстемірқызының өмір жолы оңай құрылмаған. Себебі оның мойнында әке аманаты мен өзіне артылған таудай жауапкершілік бар. Сол аманат өмірдің сынағына мойымай, асқақ рухпен алға ұмтылуға себеп болды.

ласы ретінде атына жаздырып алды. Осыдан кейін 11, 17 жыл балалы бола алмаған, одан соң тек ұлды болып, қыз аңсап жүрген ерлі-зайыптылар хабарласты. Солардың бәріне заңды түрде бала асырап алуына құжат жағынан зыр жүгіріп көмектестім. Бүгінде отбасылы болуына өзім себепші болған сол ұл-қыздардың алды отызға келді. Әрбіріне сырттай тілекшімін. Хабарласып тұратындары да бар. Ата-аналары: «Сіздің балаңыз, сізге тартқан», – десе мәз болып қаламын. Бірақ сол кезде өзім де бір баланы асырап алмағаныма өкінемін. Дей тұрғанмен бүгінде қаншама баланың кіндік анасымын. Ауылдағы келіндер: «Апа, босану залына сіздің бірге кіргеніңізді қалаймын. Бала-шаған сізге ұқсасақ деймін», – десе шауып бара беремін. Қаншама баланы кірпіктен шығарып беріп те жүрмін. Әйтеуір, қолдан келгенше әйелдерге демеу болғым келеді.

Ауылда бір келіншектің күйеуі қайтыс болды. Сол кезде ол екінші баласына аяғы

«ПАТРИОТИЗМ – ЖАН-ЖАҚТЫ ҰҒЫМ...»

Гүлнара Өстемірқызын қоғамдық белсенді ретінде де таниды. Әу баста ел ішіндегі әртүрлі келіспеушіліктер мен дау-дамайларға қоғамдық медиатор ретінде араласып жүрді. Уақыт өте келе медиация бойынша арнайы білім алып, осы саланың маманы атанды. Содан бері кәсіби медиатор ретінде талай түйткілдің түйінін тарқатып, талай жанның алғысын арқалап келеді. Бүгінде бұл салада жүргеніне он жылдан асса да ісерлік қарқыны бір сәтке де бәсеңдеген емес, қоғам тыныштығын сақтау жолында әлі күнге дейін білек сыбана еңбек етіп келеді. Осылайша қоғамдық істерге жауапкершілікпен қарап, бар күш-жігерін ел игілігіне жұмсаудан еш шаршаған емес. Өзінің осынау белсенділігімен, жанашырлығымен қоғамдыққа үлгі болып, халықтың мұң-мұқтажына құлақ түріп қана қоймай, ау-

ЖҮРЕГІ КЕҢ, ЖАНЫ ЖОМАРТ

– Інім кішкентайында ойнап жүріп абайсызда керосин ішіп қойды. Лимонад деп ойлаған ғой. Ауылдың медбикесіне апарса «Ештеңе етпейді» деп үйге қайтарып жіберіпті. Содан мыйына зақым келіп, өз қатарластарынан кеш қалды. Әкем көтерінде осы інімді маған аманаттап кеткен соң, бас көз болып өзім қалдым. Сот медициналық сараптамасы: «Сіздің жасыңыз ұлғайған екен, келешекте өзіңізге қиындау болады, мемлекетке өткізіңіз», – деген кезде жылап қалдым. Бауырымды қиғым келмейді. Сөйтіп заң жүзінде өз қамқорлығыма алғаныма он жылдан асты.

Қазіргі таңда келіншегі, бір ұлы бар. Келіншегінің де денсаулығы дімкәс, дәрігерлер эпилепсия диагнозын қойған. Ал ұлы жүйке ауруымен ауырады. Мен осының бәрін жан жүрегіммен қабылдап, өз жауапкершілігіме алғаннан кейін оларға қамқоршы әрі қорған болып қара шаңыраққа отырған жайым бар. «Қара шаңырақтың шырайын кіргізіп, әулеттің шаңырағын шайқалтпай, түтінін түзу түтетіп отыр», – деп әкем де маған осы үйді тапсырып кеткендей болды. Міне, содан бері Алланың алдында, әкемнің алдында және заң алдында берген уәдемді орындап келемін. Осы күндері бауырларым әкемнің үйі деп іздеп келгенде есігімді айқара ашып қарсы аламын. Бар мейірім-шапағатымды төгіп, үйдің берекесін кіргізіп отыруға тырысамын. Содан да болар, әулеттегілердің маған деген алғысы шексіз. Аллаға шүкір, сый-құрметтің нағыз қайнар көзінде отырмын. Сонау сыртқы есіктен кіріп келе жатқаннан жетпістен асқан жеңгелерім үйге сәлем салып кіреді. Бұл – олардың, біріншіден, қара шаңыраққа деген, екіншіден, «Қайнағамыз бен абысынымыздың орнында отырған қызсың» деп маған жасаған ерекше құрметтері, – дейді ол.

«ЖАҚСЫ ІСТЕРДІ ЖАН РАХАТЫМ ҮШІН ІСТЕЙМІН...»

Гүлнара апай – өмірінің 27 жылын Қазпоштаға арнаған жан. Одан кейін кәсіпкерлік салаға бет бұрады. «Кәсіпкерлік дегенде біреудегі алып-сатып жүрген түгім жоқ, сол құжаттандыру мәселесімен айналыстым. Қарапайым жұрт үшін күрделі көрінетін қағазбасты шаруаларда қызмет көрсеттім», – деп түсіндіреді оны өзі. 2009-2015 жылдары осы саланың тізгінін ұстаған ол інісін қамқоршылыққа алғаннан кейін бар жұмысын тоқтатуға тура келеді. 2020 жылы әлеуметтік қызметкер болып жұмысқа кіреді де, біржола осы салада тұрақталып қалады. Гүлнар апай осы уақыттың барлығында қайырымдылық жұмыстарын да қоса алып жүрді.

Қайырымдылық тек материалдық дүниемен өлшенбейді. Сөз жәрдем мен қол жәрдем де – қайырымдылықтың бір түрі. Түпкі мәні – адамға шынайы жанашырлықпен, шын ниетпен өтеусіз көмек көрсету, ешқандай пайда күтпей қол ұшын созу, жүректегі мейіріммен әрекет ету. Мақсат – әлсізге сүйеу, мұқтажға демеу болып, қоғамға адамгершілік дәнін себу. Қайырымдылықты қалталылар ғана емес, қарапайымдар да жасайды. Сол қарапайымның бірі Гүлнара Өстемірқызы еді.

– Қайырымдылық жұмыстарыммен сонау 1984 жылы Қазпоштаға жұмысқа тұрған уақыттан бастап бүгінге дейін айналысып келемін. Өзім ешкімнен ештеңе алмаймын, керісінше беруге тырысамын. Жетім бала, жесір келіншектерге көбірек қол ұшын созамын. Жалғызілікті қарт кісілерге, мүмкіндігі шектеулі жандарға да құжат жағынан қарайласамын. Ауылдағы үлкендер өтініш жасаса ешқайсысының месепін қайтармаймын. Бәріне қолымнан келгенше көмектесіп, бітпей жатқан тірліктерін аяқтап беруге барымды салдым. Осы күнге дейін ешбірінен көмегімді аяған емеспін. Адамның бәрін бірдей қараймын, ұлтқа, руға, жерге бөлуден аулақпын.

Өзімнің кемерімді жарып шыққан ұлқыздарым болмаса да, бала асырап алғысы келген ерлі-зайыптыларға да қаншама рет құжат жағынан көмектестім. Бір оқиғаны айтып берейін. 2003 жылы еді. Мен ол кезде поштада істеймін. Үш баласы бар отбасы төртінші қылып бір қыз баланы асырап алды. Дәлірек айтсақ, 18 жасар қыз алданып қалып босанып қойды да, жаңа туған шақалағын әлгі отбасының есігінің алдына әкеліп тастап кетеді. Сол қыз бес жасқа толған кезде мектепке баруы үшін құжат керек болып, менен көмек сұрады. Оған дейін өзі қаншама мекеменің есігін тоздырған, бірақ барған жерінде ақша сұрап, ақыры іс бітпепті. Мұны естіген соң осы жағдай бойынша Президентке хат жаздым. Барлық тексерістен кейін «Бала осы отбасыға рәсімделсін» деген қағаз келеді. Әлгі қағаз қолына тиген келіншек қуанып келіп, маған алғысын жаудырып кетті. Кейіннен осы қызды заңды түрде өзінің төртінші ба-

ауыр еді. Әлгі келіншек жылап-еңіреп, қатты күйзеліске түсті. «Айналайын, иманеоен аяқ-қолыңды бауырыңа ал, күйеуіңнің көзі ғой» деп жүріп босандырып алдық. Перзентханадан шығарып, ендігі барлық ісі ғажайып болсын деген ниетпен азан шақырып қыздың есімін Ғажайып деп қойдық. Қырқынан шығардық. Сондағы бар ойымыз әлгі келіншекті күйзелістен шығарып алу болды. Міне, осындай сан түрлі тағдыр жолына куә бола жүріп, мейлінше жақсылықтың дәнін себуге тырысып келемін.

Ерекше бала бағып отырған аналарға да көмек қолын созу үшін барымды саламын. Өз басымда болғаннан кейін жағдайларын жақсы түсінемін. Оларға тегін кеңесімді беріп, мемлекеттен көмек, жәрдемақы алуы үшін құжаттарын реттеп беремін. Ара-тұра шама-шарқымша ақшалай да қол ұшын созамын.

Мен мұның бәрін өзім үшін, жан рахатым үшін істеймін. Адамдарға жаным ашып тұрады. Жағдайларын көрген кезде жүрегім елжіреп сала береді. Өмірлік миссиям да осы деп түсінемін. Мұнымен айналыспасам ауырып қаламын. «Гүл апа, көмек беріп жібересіз бе?» десе болды, жоқ демеймін. Осы жұмысым үшін ақша алып, пайда тауып қалайын деген ой ешқашан болған емес. «Мен еңбегімді сатпаймын» деген мақсатты алдыма қойғанмын. Одан мен алғыс алмасам, қарғыс алған емеспін. Міне, әлі күнге дейін солай жалғасып келе жатыр. Соның арқасында үлкендерге «Әжесінің қызы», кішілерге «Гүл әжеммін».

Өз басым ешкімнен атақ сұраған адам емеспін. Бірақ осылай адал еңбек етсең, ол өзі-ақ қуып жетеді екен. Осыған көзім жетті. Жүрген жерімде жастарға да соны айтып жүремін. Жасаған еңбегімнің ешбірі еленусіз қалмапты. Құдайға шүкір, марапатым да, Алғыс хаттарым да жетерлік, – дейді қоғам белсендісі.

дандағы әрбір игі бастамалардың бел ортасынан табылып жүрген ол – бүгінде Сауран ауданының Әжелер кеңесі мен Аналар кеңесінің белсенді мүшесі. Сонымен қатар, Түркістан облыстық Қазақстан халқы Ассамблеясы жанындағы Аналар кеңесінің және Түркістан облыстық медиаторлар кеңесінің де мүшесі болып табылады.

Ауылдың мәдени өмірінде де Гүлнара апайдың өзіндік өрнегі айқын аңғарылады. Ән мен жыр, дәстүр мен салт төңірегіндегі игі бастамаларға белсене атсалысып, рухани салаға да нәр қосты. 2015 жылы Сауран ауданына қарасты Оранғай елдімекенінде «Дария толқыны» атты әжелер ансамблін құрып, ұлт руханиятын ұлықтауға бағытталған игі істің ұйытқысы болды. Топқа өзі жетекшілік етіп, өнерге жаны құштар әжелерді бір арнаға тоғыстырды. Ансамбль түрлі мәдени іс-шараларға қатысып, ауыл ғана емес, аудан көлемінде де үлкен құрметке ие болған еді. Алайда уақыт өз дегенін алады емес пе, 2022 жылы әжелердің денсаулығына байланысты топ өз жұмысын тоқтатуға мәжбүр болды. Дегенмен, бұл бастама ауылдың мәдени өмірінде өзіндік жарқын із қалдырды.

Гүлнара апайдың осы әрекеттерінің барлығын тізбектей келе біз мұны патриотизмнің бір көрінісі деп түйдік. Алайда ол кісінің бұл ұғым туралы түсінігі бұдан да терең, ауқымды әрі жан-жақты екен. Ол үшін патриот болу – өз еліне деген сүйіспеншілікті жүректегі отпен, таза ниетпен, адал қасиеттермен көрсете білу.

– Патриотизмді бір қырынан ғана түсінбеу керек, ол – жан-жақты ұғым. Елге адал қызмет ету де, заңды сақтау да, елге жанашылдық таныту де, батылдық та, күш-жігерді біріктіру де, өз ісінде адал болу да, тіпті елдің тарихын жақсы білу де – патриотизм. Бұл дүниенің бәрін елін сүйген адам ғана жасайды. Мұның әрбірінің астарында отансүйгіштік қасиет жатыр. Болашақта жаңа Қазақстанда патриоттар көп болады деп сенемін. Тек қазіргі өсіп келе жатқан жас ұрпақтың білікті, білімді, саналы және елін сүйетін азамат болып қалыптасуы үшін дұрыс жаққа бағыттай білсек болғаны. Себебі елдің ертеңі осы жастардың қолында, – дейді ол.

Иә, Гүлнара Өстемірқызының өмір жолына көз жүгіртсек, оның бойындағы мейірім мен қайсарлық, еңбекқорлық пен жауапкершілік, елге, жерге деген сүйіспеншілік – нағыз қазақ әйеліне тән қасиеттердің жиынтығы. Әжеден дарыған рухани тәрбие, ата-ананың өнегесі, өз басынан өткерген өмірдің кейбір сәттері оны шыңдап, шынайы патриотқа, жан жүрегімен жұртқа қызмет ететін тұлғаға айналдырғандай. Қашанда адалдық пен адамгершілікті алға қойып, ел игілігі үшін еңбек етуді басты мақсаты деп біледі. Өзгенің қайғысын бөлісіп, қол ұшын созуға дайын тұратын жомарттығы – елге деген шынайы сүйіспеншіліктің айғағы. Осылайша Гүлнара апай бір әулеттің ғана емес, бір ауылдың, бір ауданның анасына айналғандай. Оның жүріп өткен жолы – кейінгі ұрпаққа өнеге, болашаққа бағыт.

М.ҚҰРБАНҚЫЗЫ

КӨНЕ ШЫМКЕНТ ҚҰПИЯСЫ: ҚАЗБА ЖҰМЫСТАРЫ КЕЗІНДЕ АДАМ ҚАҢҚАСЫ ТАБЫЛДЫ

Жуырда әлеуметтік желілерде Шымкенттің В.Володарский көшесі бойындағы «Магнум» супермаркеті алдынан қазба кезінде табылған адам қаңқасы туралы хабар желдей есіп, жұрт жарыса бөлісіп жатты. Оған бірқатар баспасөз беттері қосылғаны тағы бар.

Жастық шағымызда Омар Һайям дейтін Шығыс шайырының рубаияттарымен жүргеніміз бар. Оның:

– Жер басып өткен сайын күшіңде сіз,
Ойлаңыз, адам болған ол да тірі.
Топырақты тебіндей асықпаңыз,
сүрінбеңіз,
Мүмкін бұл, туған атаңның болған бірі,

– дейтін шумақтарын еріксіз еске алдық. Күнделікті ары-бері өтіп жүрген жолымыздың астынан адам сүйектері табылғаны сол рубаилерді еске салды. Сонда барып, Шымкенттің ескі бөлігінің әр адым жері қадым заманлардан қалған жәдігерлерге бай екеніне көзіміз жете түсті.

(қазіргі Әйтеке би көшесінің Д.Қонаев даңғылына ауысқан учаскесі) түйіскен жерінен жоғары, автовокзал мен аурухана арасындағы аймақта (қазіргі «Жамалбек қажы» сауда үйі, «Магнум» маркеті тұрған жер) Қамбар ата мазараты орналасқаны туралы дерек бар(2).

Оған қоса, біздің 2021 жылы жарық көрген «Тағлажайып Түркістан» дейтін еңбегімізде де тоқталатын Шымкенттегі Жами мешіт туралы «Жәми мешіт – Шымкенттегі ең көне сәулет ескерткіші» дейтін мақаламызды жазу кезінде де осы мазарат туралы дерек жолықтырып едік. Онда мешіт салдырған Шыңғысбай қажының үлкен ұлы Өтен деген кісі осы аталған

Адам қаңқасы шыққаны туралы хабар жете салысымен біз де оқиға орнына баруға асықтық. Иә, расымен адам қаңқасының қалдықтары жер бетіне шығарылған. Яғни, 2025 жылғы қазан айының 7 қазан күні Шымкент қаласының Әл-Фараби ауданы, В.Володарский көшесінің Д.Қонаев көшесімен қиылысынан қазба жұмыстары кезінде адам қаңқасы табылған. Бұл қазба жұмыстарын «Су ресурстары – Маркетинг» ЖШС инвестициялық бағдарламасына сәйкес биыл Шымкент қаласы, Сапақ датқа – Таштрақт көшелері бойында диаметрі 600 мм болатын су құбырын алмастыру жұмыстарын жүргізіп жатқан. Аталған жұмыстарды жүргізуші мекеменің өкілдері адам қаңқалары табылған соң қазба жұмыстарын тоқтатып, табылған қаңқа сүйектерін полиэтилен қалтаға салып, бөлек алған. Біз барғанымызда қазба басында өзін Әл-Фараби аудандық полиция басқармасының учаскелік полиция қызметкері Әкімжан деп таныстырған маманлар болды.

Осы жерде азды-көпті қолда бар деректерді келтіре отырып, түсіндірме бере кетсек дейміз. Дәл осы орын XIX ғасырдағы орыс зерттеушілерінің сызған карталарында мұсылман зираты болғаны туралы деректер көрсетілген (1). Сондай-ақ, 2018 жылы жарық көрген «Түркістан облысындағы киелі жерлердің географиясы: ұлы тоғыз» деп аталатын еңбектің 475-бетінде Таштрақт көшесі мен Базар көшесі

мазаратқа қойылғаны, ол мазараттағы сүйектердің иелеушісі бары 1950 жылдары қазіргі Қасқа мазаратына көшірілгені, иелеушісі табылмағаны қазіргі «Жамалбек қажы» сауда орталығының астында қалғаны туралы ауызша деректі келтіріп еді (3). Осы аталған сауалнамалық деректің қайнар көзі ретінде Шыңғысбай қажының шөбересі Сейдахан Момынов деген ақсақалдың әңгімесі көрсетілген еді. Осы аталған деректерді алға тарта отырып, бүгінгі таңда табылып отырған адам қаңқасын XVIII-XIX ғасырлардағы мұсылман зиратының қалдығы деп қорытынды жасауға негіз бар.

Қазіргі таңда аталған адам қаңқасын Әл-Фараби аудандық полиция басқармасының қызметкерлері қалалық сот эксперттизалық зерттеуге жолдаған. Сот эксперттизалық зерттеудің қорытынды сараптамасы шыққан соң тиісті шаралар атқарылып, қайта жерленетін болады деп түсінікteme беріп отыр.

Сілтемелер:

1. Шымкент қаласы тарих және мәдениет ескерткіштерінің жинағы / жалпы редакциясын басқарған ҚР ҰҒА академигі Байпақов К.Ә. – Шымкент: «Хикари», 2024, 117 бет.

2. Түркістан облысындағы киелі жерлердің географиясы: ұлы тоғыз, 2-том, – Алматы: «Қазақпарат» баспасы, 2018. 475 бет.

3. Дүйсебаев С. Тағлажайып Түркістан. Жинақ. – Шымкент қаласы: «Қызмет» баспасы, 2021. 76 бет.

С.ДҮЙСЕБАЙҰЛЫ

Көзқарас

ПАТРИОТТЫҚ ТӘРБИЕ НЕДЕН БАСТАУ АЛАДЫ?

Патриотизм – кез келген тұлғаның өз еліне, туған жеріне, Отанына деген сүйіспеншілігі мен адалдығын айқындайтын рухани-адамгершілік құнды қасиет. Бұдан сан ғасырлар бұрын қалыптасқан бұл ұғым бүгінде әрбір ұлттың рухани тірегіне айналды. Қазіргі ғаламдық дәуірде патриотизмнің маңызы күшейіп келеді. Өйткені ұлттың тұтастығы мен мемлекеттің негізін сақтау – кез келген азаматтың азаматтық борышы.

Бүгінгі таңда патриотизм бірнеше бағытта көрініс табады. Ол тек елге деген сүйіспеншілік пен құр сөз жүзіндегі ұрандармен шектелмейді. Қазіргі заманда патриотизм – ел дамуына шынайы үлес қосу, өз ісіне жауапкершілікпен қарау, қоғамда белсенді азамат болу. Азаматтық белсенділік арқылы патриот адам қоғамдық өмірге араласып, әділдік пен адалдықты қорғауға тырысады, түрлі әлеуметтік бастамаларға қолдау көрсетеді. Сонымен қатар, әр адам өз мамандығын жетік меңгеріп, адал еңбек ету арқылы да өзінің патриоттығын көрсете алады.

Шынайы патриотизм тек майдан даласындағы ерлікпен немесе тарихқа тағзым етумен өлшенбейді. Ол адамдардың күнделікті тіршілік істерінде, туған жерге адал қызмет көрсетуінде, елдің болашағына үлес қосуында байқалатын қасиет. Сондай-ақ, егер әрбір азамат өз елінің тіліне, мәдениетіне, тарихына құрмет танытып, болашағына жауапкершілікпен қараса – бұл нағыз патриоттық сезімнің белгісі. Ұлттық мәдениетті, тарихты, тілді құрметтеу, өткенге тағзым жасап, салт-дәстүрді сақтау арқылы біз болашақ ұрпаққа рухани мұра қалдырамыз. Ана тілімізді сақтау, дәстүрімізді құрметтеу, отандық өнер мен әдебиетті дәріптеу арқылы біз өз болмысымызды жоғалтпай, ұлттық рухымызды нығайтамыз. Нағыз патриот болу үшін өз елінің тарихын, мәдениетін, географиясын, заңдарын білу өте маңызды. Өз елінің тарихын, мәдениетін, жерін, заңын білмеген адам тамыры жоқ ағаш сияқты. Тамыр болмаса, ағаш қалай өссін? Сол сияқты адам да өткенін, тегін білмесе, болашағын дұрыс құра алмайды.

Тарихты білу тек даталар мен оқиғаларды жаттау емес, ол – өткеннің жақсысын үйреніп, қателігін қайталамау. Мәдениетті тану – өзіңді тану. Әр ұлттың өз ерекшелігі бар, ал біз сол ұлттық ерекшелікті сақтап, дәріптесек, еліміз де, тіліміз де жоғалмайды. Географияны білу – туған жеріннің табиғатын, байлығын, кеңдігін түсіну. Бұл жерге деген сүйіспеншілікті арттырады. Ал заңдарды білу – қоғамда дұрыс өмір сүруге, өз құқығың мен міндетіңді түсінуге көмектеседі. Заңды білетін азамат әділдік пен тәртіпке жақын болады. Сондықтан нағыз патриот болу үшін жай ғана елді жақсы көру жеткіліксіз, оны тереңнен танып, шын жүректен қадірлей білу керек. Осындай білім мен сезім болғанда ғана біз елге шын жанашыр бола аламыз.

Қазіргі жаһандану дәуірінде жастардың бойындағы отансүйгіштік сезімінің әлсіреуі қоғамды алаңдататын маңызды мәселелердің бірі болып отыр. Жасыратыны жоқ, кейбір жастар туған жердің қадірін, ел мен ұлт алдындағы жауапкершілікті терең сезіне бермейді. Бұл неліктен болып жатыр?

Біріншіден, жаһандану заманы – ашық ақпарат пен мәдени алмасу дәуірі. Бүгінде интернет пен әлеуметтік желілер арқылы жастар түрлі елдердің мәдениетіне, өмір салтына оңай еліктейді. Олар шетелдің сәні мен өмір сүру тәсілін үлгі тұтып, өз ұлтының дәстүрі мен құндылықтарына салғырт қарауы мүмкін.

Екіншіден, кейде мектеп пен отбасыда патриоттық тәрбиеге жеткілікті көңіл бөлінбей жатады. Жастарға ел тарихын, ұлттық батырларымыздың ерлігін, ана тілінің маңызын дұрыс жеткізбесек, оларда елге деген сүйіспеншілік өздігінен қалыптаспайды.

Үшіншіден, тіл мен мәдениеттің құнсыздануы да әсер етеді. Қазір кейбір жастар қазақ тілін еркін сөйлеуге ұялып, ұлттық өнер мен әдебиетті менсінбей жатады. Бұл – ұлттық рухтың әлсіреуіне әкеп соғатын үлкен қауіп.

Оның үстіне қазір жастар патриотизм ұғымын формалды түрде қабылдай бастады. Яғни, олар патриоттық сезімді тек мемлекеттік мерекелерде әндетіп айту, ту көтеру секілді сыртқы әрекеттермен шектеп, оның терең мазмұнын ұғына бермейді.

Бұл ретте еліміздің білім беру жүйесінде патриоттық тәрбиеге айрықша басымдық беру қажет. Патриотизмді мектеп қабырғасынан бастап жүйелі түрде қалыптастырып, оны тек сабақпен шектемей, тәрбие сағаттары, жобалар, әскери-патриоттық клубтар арқылы да жүзеге асыру керек. Сондай-ақ, патриотизмді насихаттауда дәстүрлі әдістермен қатар, әлеуметтік желілерді, подкасттар мен бейнеконтенттерді де тиімді пайдаланған дұрыс. Себебі қазіргі ақпараттық қоғамда жаңа медиа құралдарының ықпалы ерекше. Осылайша оларға ел болашағына шынайы жанашырлықпен қарау, қоғам өміріне белсенді араласу, волонтерлік қызметтерге қатысу, қайырымдылық шараларын ұйымдастыру, экологиялық жобаларды қолдау секілді әрекеттердің де елге деген жанашырлықтың бір көрінісі екенін ұғындыру қажет.

Негізінен алғанда бұл мәселені шешу үшін бүкіл қоғам болып атсалысуымыз қажет. Жастарға патриотизмді жүректен сезіндіру керек. Оларға Отанды сүю міндет емес, мәртебе екенін ұғындыру маңызды. Бұл тәрбие отбасынан басталып, балабақша мен мектепте жалғасуы керек, ал бұқаралық ақпарат құралдары оны қолдап, насихаттап отыруы қажет.

Патриотизмді қалыптастыру үшін құр ұран жеткіліксіз, нақты іс, шынайы үлгі қажет. Жастар елдің дамуына өз үлесін қоса алатынын, оның болашағы тікелей өз қолдарында екенін сезінуі тиіс. Сонда ғана олар туған жерге, тілге, тарихқа құрметпен қарап, нағыз саналы азамат болып өседі. Патриоттық сезім – әр адамның жүрегінде оянуы тиіс қасиет. Оны күштеп емес, біліммен, тәрбиемен, үлгімен берсек, болашағымыз да берік, елдігіміз де мықты бола түсері анық.

Әлия ӘУЕСБЕКОВА

Сақ болыңыз!

КЕНЕДЕН КЕЛЕР ҚАТЕР КӨП

Конго-Қырым геморрагиялық қызбасы – бұл маусымдық ағымымен ерекшеленетін табиғи-ошақтық ауру. Аурудың өршуі мамырдан тамызға дейінгі кезеңде тіркеледі. 80% жағдайда диагноз 20 жастан 60 жасқа дейінгі адамдарда расталады. Табиғаттағы КГП негізгі тасымалдаушылары мен көздері әртүрлі кеміргіштер, үй және жабайы жануарлар (ірі қара мал, жылқы, ит, шошқа), сондай-ақ вирусты өмір бойы сақтап, оны ұрпақтарына тарататын кенелер болып табылады. Ауыл шаруашылығында жұмыс істейтін адамдарда ауру көбірек кездеседі.

Бұл аурудың қоздырғышын 1945 жылы кеңес ғалымы М.П.Чумаков әріптестерімен бірге ашып, Қырым геморрагиялық безгегі деп аталды. Алайда, тек 1970 жылы, Конго безгегі ашылғаннан кейін және Қырым геморрагиялық қызбасы мен Конго безгегін тудыратын қоздырғыштардың және басым құқтандыратын дәлелдер алынғаннан кейін, осы инфекциямен айналысатын ғалымдар геморрагиялық қызба қоздырғышының атауы туралы ортақ пікірге келді. Содан бері ол Конго-Қырым геморрагиялық қызба вирусы деп аталады.

Көбіне адам мұны вирус жұқтырған кене шаққанда, вирус ағзаға тері арқылы енгенде жұқтырады. Сондай-ақ, адам кенелерді жаншығанда, вирус денеге микрожарықтар мен терідегі жаралар арқылы енген кезде де жұқтыруы мүмкін. Адамның ККГЛ вирусына табиғи бейімділігі жоғары.

Қырым геморрагиялық қызбасының алғашқы белгілері кенеттен пайда болады. Ауру температураның 40 градусқа дейін көтерілуінен басталады. Күшті бастың ауруы аясында науқастар бүкіл денеде әлсіздік пен ауырсынуды сезінеді. Бет, мойын, жоғарғы кеуде қуысының гиперемиясы, склера тамырларының және коньюнктиваның инъекциясы тән. Егер емделмеген болса, өлімге әкелуі мүмкін. Сондай-ақ, өлім инфекциялық-уытты шок, өкпе қабынуы, қайталама бактериялық асқынулар нәтижесінде болуы мүмкін.

Қырым геморрагиялық қызбасының алдын алудың ең жақсы жолы – кене шағуының алдын алу. Сондай-ақ, көгалға шыққанда сақтық шараларын қарастыру қажет. Ягни алаңды өңдегеннен кейін ғана лагерь құру керек, шөпке отыруға немесе жатуға болмайды.

Ж.ПАЙЗОВА,
Шымкент бөлімшелік көліктегі санитариялық-эпидемиологиялық бақылау басқармасының бөлім басшысы

ХАБАРЛАНДЫРУ

«Интергаз Орталық Азия» АҚ Шымкент магистралдық газ құбырлары басқармасы филиалының «Ақбұлақ» СӨТ үшін 2025-2029 жылдарға арналған рұқсат етілген шығарындылар нормативтері (РЕШН) жобасын түзету, РЕТН.КББ, ӨКОБ, ТКЖ жобалары. КОӘБ бөлімі: «Шымкент-4» газ тарату станциясы аумағындағы газды тазарту жүйесін жаңғырту; «Шымкент-4» газ тарату станциясында лаңкестікке қарсы қорғау жүйесін орнату жобалары бойынша қоғамдық тыңдаулардың ашық жиналыс түрінде өткізілетіні туралы хабарлайды.

Қоғамдық тыңдаулар өткізілетін әкімшілік-аумақтық бірліктердің тізімі: 42°16'01.8"N 69°44'21.6"E.

Қоғамдық тыңдаулардың күні, уақыты және өткізу орны: 2025 жылғы 21 қараша, сағат 11:00-де, Шымкент қаласы, Еңбекші ауданы, Бозарықата тұрғын алабы №20 ғимараты, Қаратөбе Мәдениет үйі.

Аймақта карантин режимі енгізілген жағдайда қоғамдық тыңдаулар бейнеконференция форматында өткізіледі, сілтеме бойынша:

Уақыты: 2025 жылғы 21 қараша, сағат 11:00

Конференция идентификаторы: 882 7024 3513

Қатысу коды: 5sTiik

https://us05web.zoom.us/j/88270243513?pwd=yTB34vwMgUQM25Xxx9VWgd5Bpk34iT.1

Жобаның бастамашысы – «Интергаз Орталық Азия» АҚ, БСН 970740000392, мекенжайы: Қазақстан Республикасы, 160005, Шымкент қаласы, Қонаев көшесі, 83/1

Жобалардың әзірлеушілер: «SQUADRO GROUP» ЖШС, БСН 191040031207, мекенжайы: Астана қаласы, "Алматы" ауданы, Бейімбет Майлин көшесі, 23 үй, тел.: +7 (708) 333-2208. «ЭЛКОН» ЖШС тел.: 8 (7252) 48 3391. Пошта: elcon@elcon.kz

Жоба құжаттамалары келесі интернет-ресурстарда орналастырылған: https://ndbecology.gov.kz, https://www.gov.kz/memleket/entities/shymkent-tabigi-resurstar?lang=kk

Қосымша ақпарат алу үшін байланыс: a.nurzhankyzy@ica.kz.

Қоғамдық тыңдауларды ұйымдастыруға жауапты жергілікті атқарушы орган – Шымкент қаласының қалалық жайлы ортаны дамыту басқармасы, электрондық пошта: g.ermekbaeva@shymkent.gov.kz, мекенжайы: Шымкент қаласы, Әл-Фараби ауданы, Түркістан көшесі, 11а ғимарат, тел.: 8 (7252) 24-75-66, 24-75-10.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

АО «Интергаз Центральная Азия» объявляет о проведении общественных слушаний в форме открытых собраний для обсуждения проектов:

"Корректировка проекта нормативов допустимых выбросов (НДВ) для ЛПУ «Акбулакское» филиала УМГ «Шымкент» АО «Интергаз Центральная Азия» отделение г. Шымкент на 2025-2029 года, НДС, ПУО, ПЭК, ППМ.

Раздел ООС «Модернизация системы очистки газа на территории ГРС «Шымкент-4»; Раздел ООС «Монтаж системы антитеррористической защиты Газораспределительной станции «Шымкент-4»».

Список административно-территориальных единиц проведение общественных слушаний: 42°16'01.8"N 69°44'21.6"E.

Дата, время и место проведения общественных слушаний: 21 ноября 2025 года в 11:00 часов по адресу город Шымкент, Енбекшинский район, Жилой массив Базаркакта, здание № 20, Каратюбинский Дом культуры.

На случай введения карантинного режима на территории общественные слушания будут проведены посредством видеоконференции, по ссылке:

Время: 21 ноября 2025г 11:00

Идентификатор конференции: 882 7024 3513, код доступа 5sTiik

https://us05web.zoom.us/j/88270243513?pwd=yTB34vwMgUQM25Xxx9VWgd5Bpk34iT.1

Реквизиты и контактные данные инициатора: Акционерное общество (АО) «Интергаз Центральная Азия», БИН 970740000392, Юридический и фактический адрес: РК, 160005, РК, г.Шымкент, ул. Кунаева 83/1.

Реквизиты и контактные данные разработчика проектов: ТОО «SQUADRO GROUP», БИН 191040031207. Юридический адрес г.Астана, район "Алматы", улица Бейімбет Майлин, дом 23. Тел.: +7 (708) 333-2208. ТОО «ЭЛКОН» тел.: 8 (7252) 48 33 91. Почта: elcon@elcon.kz

Ссылка на единый экологический портал и интернет-ресурса местного исполнительного органа, где размещена документация по проекту: https://www.gov.kz/memleket/entities/shymkent-tabigi-resurstar?lang=ru

Электронный адрес и номер телефона для получения дополнительной информации: a.nurzhankyzy@ica.kz

Электронный и почтовый адресы местного исполнительного органа, ответственного за организацию общественных слушаний – Управление развития комфортной городской среды города Шымкент, г.Шымкент, Аль-Фарабийский район, ул.Туркестанская, здание 11А, эл.почта: g.ermekbaeva@shymkent.gov.kz тел.: 8 (7252) 24-75-66, 24-75-10.

ХАБАРЛАНДЫРУ

«Интергаз Орталық Азия» АҚ келесі жобаларды талқылау мақсатында ашық жиналыс түрінде қоғамдық тыңдаулар өткізілетінін хабарлайды:

«Интергаз Орталық Азия» АҚ Шымкент МГБ филиалының «Ақбұлақ» ЖӨБ үшін 2025-2029 жылдарға арналған атмосфераға ластауыш (зиянды) заттардың рұқсат етілетін шығарындыларының нормативтері жобасына (РЕШН) түзету енгізу» жобасы. РЕТН, ҚББ, ӨЭБ, ҚОӘҚ «Шымкент-1» ГРС аумағында газ тазалау жүйесін жаңғырту ҚОӘБ.

Қоғамдық тыңдаулар өткізілетін әкімшілік-аумақтық бірліктерінің тізімі: 42°22'18.8"N 69°55'44.4"E, 42°16'48.0"N 69°35'05.8"E.

Қоғамдық тыңдаулардың өткізу күні, уақыты және орны:

2025 жылғы 21 қараша, сағат 15:00-де, Шымкент қаласы, Қонаев көшесі, 83/1, "Интергаз Орталық Азия" АҚ бас кеңсесі, конференция залы мекен-жайы бойынша өтеді.

Егер өңірде карантиндік режим енгізілсе, қоғамдық тыңдаулар бейнеконференция форматында келесі сілтеме арқылы өткізіледі:

Уақыты: 2025 жылғы 21 қараша, сағат 15:00.

Конференция идентификаторы: 822 2548 5794. Қатысу коды: 9X7ym7

https://us05web.zoom.us/j/82225485794?pwd=R76Yvh30bbcvhRgemF3pTIYIhFC8.1

Бастамашының реквизиттері мен байланыс деректері: «Интергаз Орталық Азия» АҚ БСН: 970740000392 Заңды және нақты мекен-жайы: Қазақстан Республикасы, 160005, Шымкент қаласы, Қонаев көшесі, 83/1.

Жобаларды әзірлеушілердің реквизиттері мен байланыс деректері:

«SQUADRO GROUP» ЖШС БСН: 191040031207. Заңды мекенжайы: Астана қаласы, «Алматы» ауданы, Бейімбет Майлин көшесі, 23 үй. Тел.: +7 (708) 333-2208. «ЭЛКОН» ЖШС. Шымкент қаласы, Момышұлы көшесі, 80. Тел.: 8 (7252) 48 33 91

Жобаның құжаттамасы орналастырылған бірыңғай экологиялық портал мен жергілікті атқарушы органның интернет-ресурстары: https://ndbecology.gov.kz https://www.gov.kz/memleket/entities/shymkent-tabigi-resurstar?lang=kk

Қосымша ақпарат алу үшін электрондық пошта мен телефон нөмірі: a.nurzhankyzy@ica.kz

Қоғамдық тыңдауларды ұйымдастыруға жауапты жергілікті атқарушы орган – Шымкент қаласының қалалық жайлы ортаны дамыту басқармасы, электрондық пошта: g.ermekbaeva@shymkent.gov.kz, мекенжайы: Шымкент қаласы, Әл-Фараби ауданы, Түркістан көшесі, 11а ғимарат, тел.: 8 (7252) 24-75-66, 24-75-10.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

АО «Интергаз Центральная Азия» объявляет о проведении общественных слушаний в форме открытых собраний для обсуждения проектов:

Корректировка проекта нормативов допустимых выбросов (НДВ) для ЛПУ «Акбулакское» филиала УМГ «Шымкент» АО «Интергаз Центральная Азия» отделение г. Шымкент на 2025-2029 гг. НДС, ПУО, ПЭК, ППМ.;

Раздел ООС «Модернизация системы очистки газа на территории ГРС «Шымкент-1».

Список административно-территориальных единиц проведение общественных слушаний: 42°22'18.8"N 69°55'44.4"E, 42°16'48.0"N 69°35'05.8"E.

Дата, время и место проведения общественных слушаний: 21 ноября 2025 года в 15:00 часов по адресу город Шымкент, ул. Кунаева 83/1, головной офис АО «Интергаз Центральная Азия», конф.зал.

На случай введения карантинного режима на территории общественные слушания будут проведены посредством видеоконференции, по ссылке:

Время: 21 ноября 2025г 15:00

Идентификатор конференции: 822 2548 5794, код доступа 9X7ym7.

https://us05web.zoom.us/j/82225485794?pwd=R76Yvh30bbcvhRgemF3pTIYIhFC8.1

Реквизиты и контактные данные инициатора: Акционерное общество (АО) «Интергаз Центральная Азия», БИН 970740000392, Юридический и фактический адрес: РК, 160005, РК, г.Шымкент, ул. Кунаева 83/1.

Реквизиты и контактные данные разработчика проектов: ТОО «SQUADRO GROUP», БИН 191040031207. Юридический адрес г.Астана, район "Алматы", улица Бейімбет Майлин, дом 23. Тел.: +7 (708) 333-2208. ТОО «ЭЛКОН». Город Шымкент улица Момышулы 80. Тел.: 8 (7252) 48 33 91.

Ссылка на единый экологический портал и интернет-ресурс местного исполнительного органа, где размещена документация по проекту: https://www.gov.kz/memleket/entities/shymkent-tabigi-resurstar?lang=ru

Электронный адрес и номер телефона для получения дополнительной информации: a.nurzhankyzy@ica.kz

Электронный и почтовый адресы местного исполнительного органа, ответственного за организацию общественных слушаний – Управление развития комфортной городской среды города Шымкент, г.Шымкент, Аль-Фарабийский район, ул.Туркестанская, здание 11А, эл.почта: g.ermekbaeva@shymkent.gov.kz тел.: 8 (7252) 24-75-66, 24-75-10.

Орган по проведению экологической экспертизы – Департамент экологии по Туркестанской области Комитета экологического регулирования и контроля Министерства экологии, геологии и природных ресурсов Республики Казахстан.

Редакция мекен-жайы: Шымкент қаласы, Ақпан батыр көшесі, 7. E-mail: kyzmet_kz@mail.ru

ҚЫЗМЕТ
Меншік иесі: "Қызмет Газеті" ЖШС
Директор: Бейсенкүл НАРЫМБЕТОВА

Бас редактор: Мақпал ҚҰРБАНҚЫЗЫ
Тілші: Сейдалы ДҮЙСЕБАЙҰЛЫ, Әлия ӘУЕСБЕКОВА
Тарату бөлімі: Дина ХАЙТМЕТОВА +7771 66 88 765, +7775 650 27 75

Газет 2009 жылдың 29 мамырында ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігінде тіркеліп, мерзімді баспасөз басылымдарын есепке алу туралы №10166-Г куәлігі берілген.

Редакция авторлар мақаласына, жарнама мазмұнына жауап бермейді. Авторлар қолжазбасы өңделмейді және кері қайтарылмайды. «Қызмет» газетінде жарияланған материалдар мен суреттерді көшіріп немесе өңдеп басу үшін редакцияның жазбаша рұқсаты алынып, газетке сілтеме жасалуы міндетті. Газетте жарияланған жарнама мәтіні мен сапасына редакция жауап бермейді. Газеттің кейбір материалдары мен суреттері интернет желісінен алынған.

Газет жұма күндері шығады
Газет «M-press» ЖШС Баспа үйінде басылды. Шымкент қаласы, А.Байтұрсынов к-сі, 18-үй
Таралымы 3100 дана. Тапсырыс

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ АҚПАРАТТЫҚ ОЙЫН-САУЫҚ ТЕЛЕАРНАСЫ

HAN-TV ТЕЛЕКОМПАНИЯ

РЕСПУБЛИКАНСКИЙ ИНФОРМАЦИОННО-РАЗВЛЕКАТЕЛЬНЫЙ ТЕЛЕКАНАЛ

Қазақстан Республикасы, Шымкент қаласы, Театр көшесі, 31 үй,
Құрылтайшы: «ТАСС-MEDIA» ЖШС; тел/факс: 8 /7252/ 56 11; 8 701 689 77 77; 8 778 060 96 18,;
e-mail: han-tv@mail.ru; **сайты:** hantv.kz; Ютуб/Фейсбук: HAN TV telearnasy

Шығ.№ 25/10

«16» қазан 2025 ж.

ЭФИРЛІК АНЫҚТАМА

2025 жылдың 16 қазан күні Республикалық «HAN-TV» телеарнасының жүгіртпе жол сағат 14:00 де «Интергаз Орталық Азия» АҚ келесі жобаны талқылау мақсатында ашық жиналыс нысанында қоғамдық тыңдау өткізілетіні жөнінде екі тілде хабарландыру берілді:

Объявление

АО «Интергаз Центральная Азия» объявляет о проведении общественных слушаний в форме открытых собраний для обсуждения проектов:

"Корректировка проекта нормативов допустимых выбросов (НДВ) для ЛПУ «Акбулакское» филиала УМГ «Шымкент» АО «Интергаз Центральная Азия» отделение г. Шымкент на 2025-2029 года.НДС. ПУО.ПЭК.ППМ.

Раздел ООС «Модернизация системы очистки газа на территории ГРС «Шымкент-4»; Раздел ООС «Монтаж системы антитеррористической защиты Газораспределительной станции «Шымкент-4»».

Список административно-территориальных единиц проведение общественных слушаний: 42°16'01.8"N 69°44'21.6"E.

Дата, время и место проведения общественных слушаний: 21 ноября 2025 года в 11:00 часов по адресу город Шымкент, Енбекшинский район, Жилой массив Базаркакпа, здание № 20, Каратобинский Дом культуры.

На случай введения карантинного режима на территории общественные слушания будут проведены посредством видеоконференции, по ссылке:

Время: 21 ноября 2025г 11:00

Идентификатор конференции: 882 7024 3513, код доступа 5sTiik.

https://us05web.zoom.us/j/88270243513?pwd=yTRI4vwMgUQM25Xvx9VWgd5BpkJ4iT.1

Реквизиты и контактные данные инициатора: Акционерное общество (АО) «Интергаз Центральная Азия», БИН 970740000392, Юридический и фактический адрес: РК, 160005, РК, г.Шымкент, ул. Кунаева 83/1.

Реквизиты и контактные данные разработчика проектов: ТОО «SQUADRO GROUP». БИН 191040031207. Юридический адрес г.Астана, район "Алматы", улица Бейімбет Майлин, дом 23. Тел.: +7 (708) 333-2208. ТОО «ЭЛКОН» тел.: 8 (7252) 48 33 91. Почта: elcon@elcon.kz.

Ссылка на единый экологический портал и интернет-ресурса местного исполнительного органа, где размещена документация по проекту: https://ndbecology.gov.kz, https://www.gov.kz/memleket/entities/shymkent-tabigi-resurstar?lang=ru

Электронный адрес и номер телефона для получения дополнительной информации: a.nurzhankyzy@ica.kz

Электронный и почтовый адресы местного исполнительного органа, ответственного за организацию общественных слушаний - Управление развития комфортной городской среды города Шымкент, г.Шымкент, Аль-Фарабийский район, ул.Туркестанская, здание 11А, эл.почта:g.ermekbaeva@shymkent.gov.kz тел.: 8 (7252) 24-75-66, 24-75-10.

Хабарландыру

«Интергаз Орталық Азия» АҚ Шымкент магистралдық газ құбырлары басқармасы филиалының «Акбұлақ» СӨТ үшін 2025-2029 жылдарға арналған рұқсат етілген шығындылар нормативтері (РЕШН) жобасын түзету, РЕТН.ҚББ, ӨҚОБ, ТҚЖ жобалары. ҚОӘБ бөлімі: «Шымкент-4» газ тарату станциясы аумағындағы газды тазарту жүйесін жаңғырту; «Шымкент-4» газ тарату станциясында лаңкестікке қарсы қорғау жүйесін орнату жобалары бойынша қоғамдық тыңдаулардың ашық жиналыс түрінде өткізілетіні туралы хабарлайды.

Қоғамдық тыңдаулар өткізілетін әкімшілік-аумақтық бірліктердің тізімі: 42°16'01.8"N 69°44'21.6"E.

Қоғамдық тыңдаулардың күні, уақыты және өткізу орны: 2025 жылғы 21 қараша, сағат 11:00-де, Шымкент қаласы, Еңбекші ауданы, Базарқақпа тұрғын алабы №20 ғимараты, Қаратөбе Мәдениет үйі.

Аймақта карантин режимі енгізілген жағдайда қоғамдық тыңдаулар бейнеконференция форматында өткізіледі, сілтеме бойынша:

Уақыты: 2025 жылғы 21 қараша, сағат 11:00

Конференция идентификаторы: 882 7024 3513

Қатысу коды: 5sTiik

https://us05web.zoom.us/j/88270243513?pwd=yTRI4vwMgUQM25Xvx9VWgd5BpkJ4iT.1

Жобаның бастамашысы – «Интергаз Орталық Азия» АҚ, БСН 9707400000392, мекен-жайы: Қазақстан Республикасы, 160005, Шымкент қаласы, Қонаев көшесі, 83/1

Жобаларды әзірлеушілер: «SQUADRO GROUP» ЖШС, БСН 191040031207, мекенжайы: Астана қаласы, "Алматы" ауданы, Бейімбет Майлин көшесі, 23 үй, тел.: +7 (708) 333-2208. «ЭЛКОН» ЖШС тел.: 8 (7252) 48 33 91. Пошта: elcon@elcon.kz.

Жоба құжаттамалары келесі интернет-ресурстарда орналастырылған: https://ndbecology.gov.kz, https://www.gov.kz/memleket/entities/shymkent-tabigi-resurstar?lang=kk

Қосымша ақпарат алу үшін байланыс: a.nurzhankyzy@ica.kz.

Қоғамдық тыңдауларды ұйымдастыруға жауапты жергілікті атқарушы орган – Шымкент қаласының қалалық жайлы ортаны дамыту басқармасы, электрондық пошта: g.ermekbaeva@shymkent.gov.kz, мекенжайы: Шымкент қаласы, Әл-Фараби ауданы, Түркістан көшесі, 11а ғимарат, тел.: 8 (7252) 24-75-66, 24-75-10.

«HAN-TV»
Шеф редакторы Б.О.Дәуренбеков

Қосымша 4

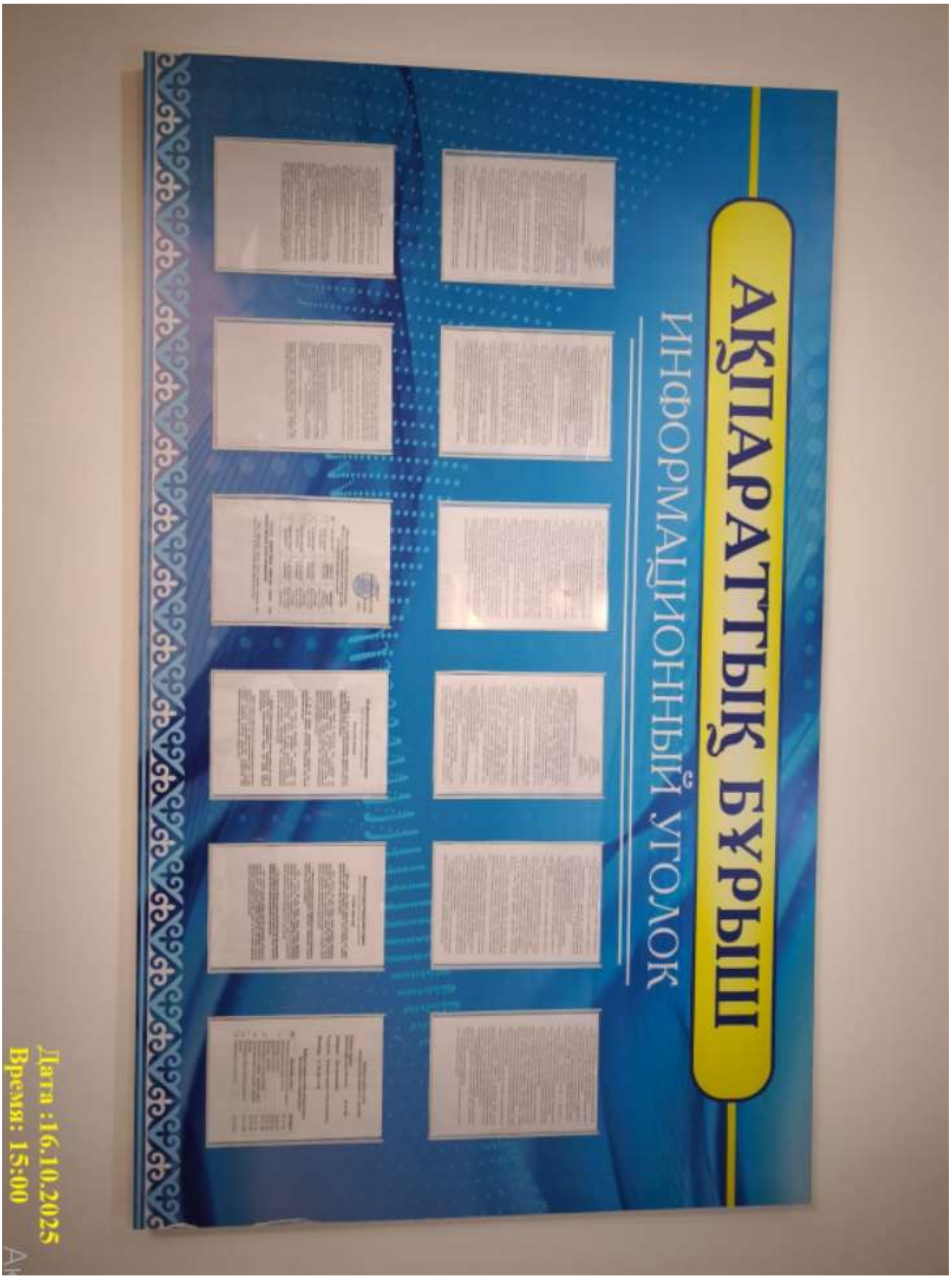
АҚПАРАТТЫҚ БҰРЫШ
ИНФОРМАЦИОННЫЙ УГОЛОК
Дата :16.10.2025
Время: 15:00

ЕҢБЕКШІ АУДАН ӘКІМІ
АППАРАТЫ
ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙЛАР
КЕЗІНДЕ ЕҢ ЖАҚЫН
ХАЛЫҚТЫ ЖИНАУ ПУНКТІ
Л. ТОЛСТОЙ КӨШЕСІ
№119
БЛИЖАЙШИЕ ПУНКТЫ
СБОРА НАСЕЛЕНИЯ ПРИ
ЧРЕЗВЫЧАЙНОЙ СИТУАЦИИ
УЛИЦА Л. ТОЛСТОГО
№119
THE NEAREST POPULATION
GATHERING POINT IN CASE
OF AN EMERGENCY
L. TOLSTOI STREET
NO.119
112
Дата :16.10.2025
Время: 15:00

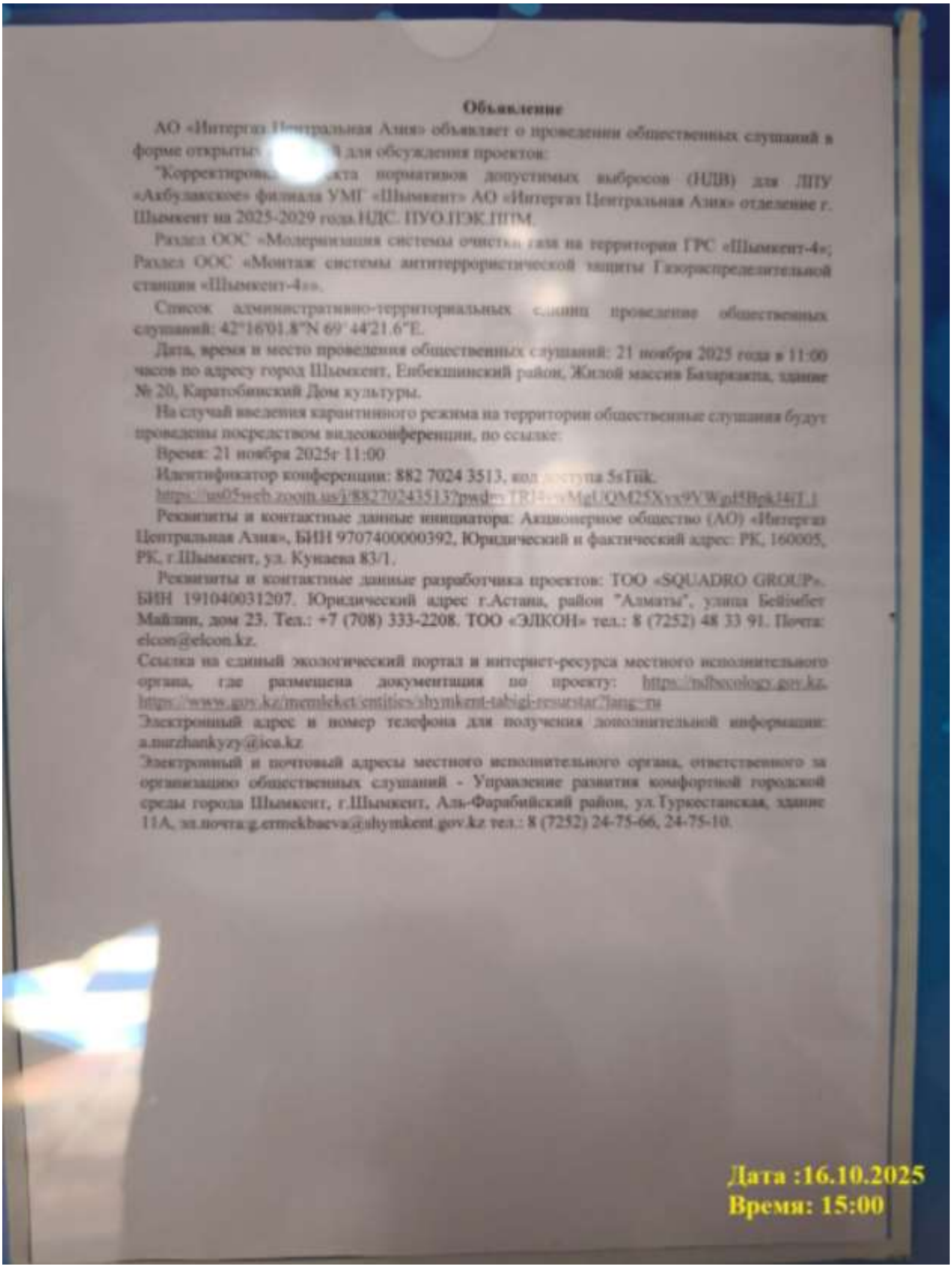

Объявление

АО «Интергаз Центральная Азия» объявляет о проведении общественных слушаний в форме открыты[illegible] для обсуждения проектов:

"Корректиров[illegible]кта нормативов допустимых выбросов (НДВ) для ЛПУ «Акбулакское» филиала УМГ «Шымкент» АО «Интергаз Центральная Азия» отделение г. Шымкент на 2025-2029 года.НДС. ПУО.ПЭК.ППМ.

Раздел ООС «Модернизация системы очистки газа на территории ГРС «Шымкент-4»; Раздел ООС «Монтаж системы антитеррористической защиты Газораспределительной станции «Шымкент-4»».

Список административно-территориальных единиц проведение общественных слушаний: 42°16'01.8"N 69°44'21.6"E.

Дата, время и место проведения общественных слушаний: 21 ноября 2025 года в 11:00 часов по адресу город Шымкент, Енбекшинский район, Жилой массив Базаркакпа, здание № 20, Каратобинский Дом культуры.

На случай введения карантинного режима на территории общественные слушания будут проведены посредством видеоконференции, по ссылке:

Время: 21 ноября 2025г 11:00

Идентификатор конференции: 882 7024 3513, код доступа 5sTik.

https://us05web.zoom.us/j/88270243513?pwd=[illegible]MgUQM25Xvx9VWgd5Bpk J4iT.1

Реквизиты и контактные данные инициатора: Акционерное общество (АО) «Интергаз Центральная Азия», БИН 970740000392, Юридический и фактический адрес: РК, 160005, РК, г.Шымкент, ул. Кунаева 83/1.

Реквизиты и контактные данные разработчика проектов: ТОО «SQUADRO GROUP». БИН 191040031207. Юридический адрес г.Астана, район "Алматы", улица Бейімбет Майлин, дом 23. Тел.: +7 (708) 333-2208. ТОО «ЭЛКОН» тел.: 8 (7252) 48 33 91. Почта: elcon@elcon.kz.

Ссылка на единый экологический портал и интернет-ресурса местного исполнительного органа, где размещена документация по проекту: https://ndbecology.gov.kz, https://www.gov.kz/memleket/entities/shymkent-tabigi-resurstar?lang=ru

Электронный адрес и номер телефона для получения дополнительной информации: a.nurzhankyzy@ica.kz

Электронный и почтовый адресы местного исполнительного органа, ответственного за организацию общественных слушаний - Управление развития комфортной городской среды города Шымкент, г.Шымкент, Аль-Фарабийский район, ул.Туркестанская, здание 11А, эл.почта:g.ermekbaeva@shymkent.gov.kz тел.: 8 (7252) 24-75-66, 24-75-10.

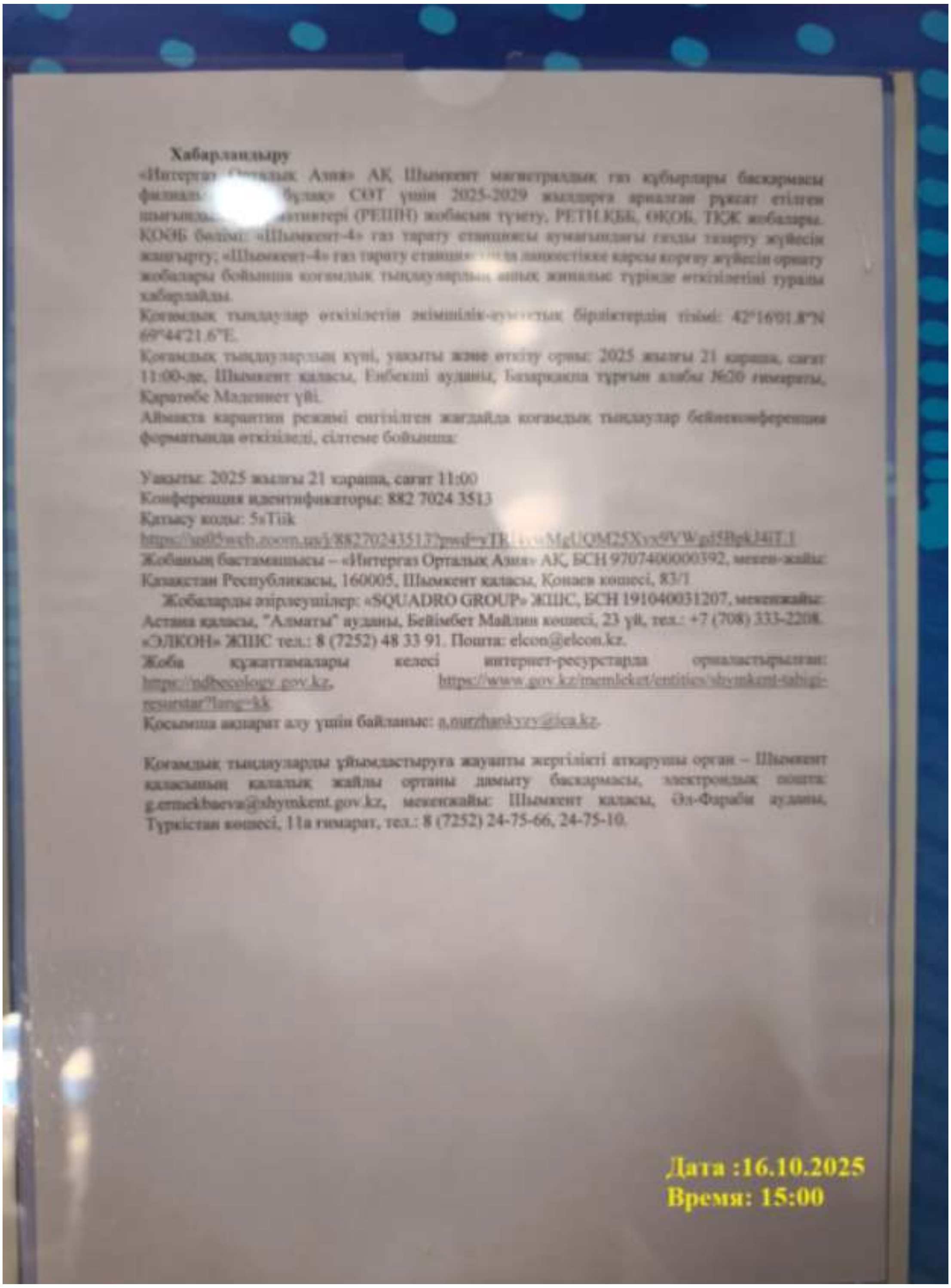

Хабарландыру

«Интергаз [illegible] Азия» АҚ Шымкент магистралдық газ құбырлары басқармасы филиалы [illegible] бұлақ» СӨТ үшін 2025-2029 жылдарға арналған рұқсат етілген шығарылы[illegible] ативтері (РЕШН) жобасын түзету, РЕТН.ҚББ, ӨҚОБ, ТҚЖ жобалары, ҚООБ бөлімі: «Шымкент-4» газ тарату станциясы аумағындағы газды тазарту жүйесін жаңғырту; «Шымкент-4» газ тарату станци[illegible] ла лаңкестікке қарсы қорғау жүйесін орнату жобалары бойынша қоғамдық тыңдаулардың ашық жиналыс түрінде өткізілетіні туралы хабарлайды.

Қоғамдық тыңдаулар өткізілетін әкімшілік-аумақтық бірліктердің тізімі: 42°16'01.8"N 69°44'21.6"E.

Қоғамдық тыңдаулардың күні, уақыты және өткізу орны: 2025 жылғы 21 қараша, сағат 11:00-де, Шымкент қаласы, Еңбекші ауданы, Базарқақпа тұрғын алабы №20 ғимараты, Қаратөбе Мәдениет үйі.

Аймақта карантин режимі енгізілген жағдайда қоғамдық тыңдаулар бейнеконференция форматында өткізіледі, сілтеме бойынша:

Уақыты: 2025 жылғы 21 қараша, сағат 11:00
Конференция идентификаторы: 882 7024 3513
Қатысу коды: 5sTiik
https://us05web.zoom.us/j/88270243513?pwd=yTR[illegible]MgUQM25Xvx9VWgd5Bpk34iT.1
Жобаның бастамашысы – «Интергаз Орталық Азия» АҚ, БСН 970740000392, мекен-жайы: Қазақстан Республикасы, 160005, Шымкент қаласы, Қонаев көшесі, 83/1

Жобаларды әзірлеушілер: «SQUADRO GROUP» ЖШС, БСН 191040031207, мекенжайы: Астана қаласы, "Алматы" ауданы, Бейімбет Майлин көшесі, 23 үй, тел.: +7 (708) 333-2208. «ЭЛКОН» ЖШС тел.: 8 (7252) 48 33 91. Пошта: elcon@elcon.kz.

Жоба құжаттамалары келесі интернет-ресурстарда орналастырылған: https://ndbecology.gov.kz, https://www.gov.kz/memleket/entities/shymkent-tabigi-resurstar?lang=kk

Қосымша ақпарат алу үшін байланыс: n.nurzhankyzy@ica.kz.

Қоғамдық тыңдауларды ұйымдастыруға жауапты жергілікті атқарушы орган – Шымкент қаласының қалалық жайлы ортаны дамыту басқармасы, электрондық пошта: g.ermekbaeva@shymkent.gov.kz, мекенжайы: Шымкент қаласы, Әл-Фараби ауданы, Түркістан көшесі, 11а ғимарат, тел.: 8 (7252) 24-75-66, 24-75-10.

Дата :16.10.2025
Время: 15:00

Дата :16.10.2025

Құрметті қоғамдық тыңдауларға қатысушылар!

Сіздердің назарларыңызға Шымкент қаласында орналасқан магистральдық газ құбырларының Ақбұлақ желілік-өндірістік басқармасы үшін қоршаған ортаны қорғау саласындағы жобалық құжаттаманы ұсынуға рұқсат етіңіздер. Жобаны "Squadro Group" ЖШС әзірледі және 2025-2029 жылдар кезеңін қамтиды.

---

1. Кәсіпорынның қысқаша сипаттамасы

Ақбұлақ желілік-өндірістік басқармасы "Интергаз Орталық Азия" акционерлік қоғамының "Шымкент"магистральдық газ құбырлары басқармасы. Кәсіпорынның негізгі қызметі-Түркістан облысының аумағы бойынша табиғи газды тасымалдау, сақтау және тарату, сондай-ақ Алматы облысы мен Қырғызстан Республикасын газбен қамтамасыз ету.

Компрессорлық станция Сайрам ауданында, Ақсу ауылының аудан орталығынан оңтүстік-шығысқа қарай 10 км жерде орналасқан.

---

2. Рұқсат етілген шығарындылар нормативтерінің жобасы

Рұқсат етілген шығарындылар нормативтерінің жобасы мына алаңдар үшін әзірленген:

* "Шымкент-1"газ тарату станциясы,
* "Шымкент-4"газ тарату станциясы,
* "Зертас" газ тарату станциясы.

Жоба 2025-2029 жылдар кезеңін қамтиды және кейбір объектілердің Шымкент қалалық аумағына тиесілілігінің өзгеруін, сондай-ақ жаңа алаңдарды енгізуді және қолданыстағы инфрақұрылымды жаңғыртуды ескере отырып әзірленген.

2025 жылға желілік-өндірістік басқару объектілерінде шығарындылардың 63 көзі жұмыс істейді, оның ішінде 59 ұйымдасқан және 4 ұйымдастырылмаған.

Шығарындыларға қауіптіліктің 2-4 класына жатады және 12 түрлі ластаушы заттары бар .

Шығарындылардың өзгеруі:

Алдыңғы нормативтермен салыстырғанда шығарындылар көлемі жылына 397,84 тоннаға артты — 459,69 тоннадан 857,53 тоннаға дейін ұлғайды.

Ұлғаю себептері:

* жаңа алаңды қосу "Зертас"газ тарату станциясы,
* қолданыстағы алаңдарды жаңғырту және жөндеу,
* объектілердің құрамын өзгерту.

Атмосфераға әсер етуді есептеу

Есептеулер "ЭРА v3.0" бағдарламалық кешенінің көмегімен орындалды.

Жер бетіндегі барлық максималды концентрациялар елді мекендер үшін рұқсат етілген шекті концентрациядан аспайды.

Жоба санитарлық ережелерге сәйкес келеді және оң санитарлық-эпидемиологиялық қорытындыға ие.

Нысан қоршаған ортаға әсер етудің II санатына жатады.

---

3. Қалдықтарды басқару бағдарламасы

Бағдарламаның мақсаты-қалдықтардың түзілуін және қауіпті қасиеттерін азайту, оларды экологиялық қауіпсіз басқаруды қамтамасыз ету.

Бағдарламада қарастырылған:

* қалдықтардың түрлері мен құрамын анықтау;
* олардың пайда болуы процестерінің сипаттамасы;
* жинау, тасымалдау, уақытша сақтау жүйесін ұйымдастыру;
* қалдықтар көлемін азайту жөніндегі шаралар;
* қалдықтарды қайта пайдалану және қайта өңдеу;
* қауіпсіз жою және мамандандырылған ұйымдарға тапсыру

Кәсіпорын қалдықтарды өңдеудің 10 кезеңінің технологиясы бойынша жұмыс істейді, оның ішінде пайда болуы, сұрыптау, паспорттау, сақтау және кәдеге жарату.
Бағдарламаны 2025-2029 жылдары іске асыру:
* қалдықтардың зиянды әсерін азайту,
* қалдықтарды басқару жүйесін жақсарту,
* қауіпсіз сақтауды қамтамасыз ету,
* тұтастай алғанда кәсіпорынның экологиялық қауіпсіздік деңгейін арттыру.

---

4. Өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасы
Өндірістік экологиялық бақылау бағдарламасы ҚР Экологиялық Кодексінің 182-бабына сәйкес әзірленді.
Бағдарламаның мақсаттары:
* қоршаған ортаның жай-күйі туралы сенімді деректер алу,
* табиғатты қорғау талаптарының сақталуын бақылау,
* қоршаған ортаға теріс әсерді азайту,
* ресурстарды пайдалану тиімділігін арттыру,
• төтенше жағдайлардың алдын алу,
* қызметкерлердің экологиялық жауапкершілігін арттыру.
Өндірістік экологиялық бақылау мыналарды қамтиды:
* атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау жоспары-кестесі;
* ішкі экологиялық тексеру жоспары;
* бұзушылықтарды жою және тәуекелдерді болдырмау жөніндегі іс-шаралар.

---

5. Қорытынды
Жол берілетін шығарындылар нормативтері , қалдықтарды басқару бағдарламалары және өндірістік экологиялық бақылау жөніндегі жобалау құжаттамасы Қазақстан Республикасының табиғат қорғау заңнамасының талаптарына сәйкес әзірленді.
2025-2029 жылдарға арналған іс-шаралар кешенін енгізу:
* Шымкент қаласы Ақбұлақ желілік-өндірістік басқармасының экологиялық қауіпсіз жұмыс істеуін қамтамасыз ету;
* қоршаған ортаға әсерді азайту;
* кәсіпорынның экологиялық қауіпсіздігі мен тұрақтылық деңгейін арттыру;
* халық пен бақылаушы органдар үшін өндірістік қызметтің ашықтығын қамтамасыз ету.

Назар аударғаныңыз үшін рахмет!
Сіздің сұрақтарыңызға жауап беруге дайын.